ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 59 (8.488) ◆ 1994 йил 19 май, пайшанба ◆ Сотувда эркин нархда

ТАШРИФ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТОКИО, 18 май. ЎзА ва РАТА—ТАСС мухбирлари хабар қилади:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Японияга расмий амалий сафарининг учинчи куни Токиодаги матбуот маркази биносида японияли ҳамда хорижлик журналистлар билан учрашди.

— Яқин орада Ўзбекистон билан Япония ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик алоқаларининг жадал суръатлар билан ривожланиб кетишига ишончим комил, — деди Ислом Каримов оммавий ахборот воситалари вакилларининг саволларига жавоб берар экан. — Шу кеча-кундузда имзоланган ўзбек-япон қўшма ҳужжатлари ҳамда Япония Бош вазири Цутому Хата жаноблари билан қилган музокараларимиз бу ишончимга асос бўла олади.

Ислом Каримов мамлакатларимизнинг ўзаро иқтисодий алоқалари истиқболи хусусида сўзлаб, Ўзбекистоннинг бой табиий заҳираларини ўзлаштиришда Япониянинг юксак технологиясини жорий этиш яхши самаралар беражагини қайд этди.

Маълумки, сафарнинг иккинчи куни бўлиб ўтган музокараларда мамлакатимиз Президенти билан Япония Бош вазири икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг асосий принциплари тўғрисида қўшма баёнот имзоладилар.

Ушбу олий даражадаги учрашув чоғида Бош вазир Цутому Хата Япония Ўзбекистонга навбатдаги тиббий ёрдам сифатида 5 миллион доллар маблағ ажратганини маълум қилди. Эндиликда Токио республикамизга кўрсатаётган тиббий ёрдамнинг умумий ҳажми 15 миллион долларга етди.

Шунингдек, икки мамлакат ўртасида самолёт қатновини йўлга қўйиш масаласи ҳам муҳокама қилинди. Ўзбекистон Япониянинг ҳар қандай шаҳри билан ҳаво йўли орқали боғланишга ҳамда бу борадаги зарур техник масалаларни ҳал этишга тайёр, деди юртбошимиз.

(ЎзА).

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УЧРАШУВ

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов 17 май куни Американинг йирик «Шеврон» энергетика корпорациясининг директори Уильям Э. Крейн ҳамда шу корпорациянинг «Шеврон оверсиз петролиум инк» бўлинмаси президенти Ричард Г. Мацкени қабул қилди.

Суҳбат чоғида Ўзбекистонда янги нефть ва газ конларини қидириш ва улардан фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш, Фарғона водийсидаги эски конлардан нефть қазиб чиқаришни кўпайтириш учун Америка технологиясидан фойдаланиш, шунингдек, республика ғарбидаги таркибида олтингугурт бўлган газ конларини ишга солиш масалалари муҳокама қилинди. Учрашувда корпорация мутахассислари ўртага қўйилган масалаларни батафсил ўрганишлари лозимлиги, шундан кейин ҳамкорлик тўғрисидаги аниқ таклифлар киритилиши ҳақида келишиб олинди.

Музокараларда Республика Бош вазирининг ўринбосари Қ. Ҳаққулов иштирок этди.

(ЎзА мухбири).

«Шарқ гули» ҳиссадорлик жамияти ёрлиғи билан тайёрланаётган маҳсулотларга талаб катта. Бунда корхона илғорларининг улуши салмоқлидир. Ушбу суратда тасвирланган Дилором Усмонова ҳам шундай фидойилардан биридир.

Козим Улмасов олган сурат.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

КЕЧА йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг ўн тўртинчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда Тошкент шаҳар Ҳокими, Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков «Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва унинг ижроия идораларининг Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Республика Олий Кенгаши ўн бешинчи сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида» маъруза қилди.

Сессияда Тошкент шаҳрида маҳаллий солиқлар ва йиғимларни жорий қилиш, коммунал хизматлар учун тарифларни тасдиқлаш, куз-қиш мавсуми ўтказилиши якунлари ва 1994—1995 йиллар қишига тайёргарлик тўғрисида ҳамда баъзи бошқа масалалар ҳам муҳокама этилди.

● **(Тошкент шаҳар Кенгашининг сессияси тўғрисидаги батафсил ҳисобот газетада эълон қилинади).**

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Кеча Тошкент вилояти Бўка туманининг 50 йиллиги тантанали нишонланди. Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов бу санага бағишланган йиғилишда Президентимиз Ислом Каримовнинг Бўка тумани меҳнаткашларига йўллаган табрикномасини ўқиб берди. Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков йиғилишда сўзга чиқди ва бир гуруҳ бўкаликларга Ватанимиз мукофотларини топширди.

● Кеча Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг пленумида партия ташкилотларининг республика Президенти Ислом Каримовнинг Олий Кенгаш ўн беш сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалари, шунингдек Ўзбекистон ХДП ёшлар сиёсатининг асосий йўналишлари ҳамда партиянинг молиявий фаолиятига доир масалалар кўриб чиқилди.

● Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг умумий йиғилишида Президентимиз Ислом Каримовнинг Олий Кенгаш XV сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар белгилаб олинди.

● Фарғона ва Андижон вилоятларида пилла теришга киришилди.

● Кеча Тошкентда тиббиёт ходимларининг халқаро анжумани ўз ишини бошлади.

● Бухоро ип-газлама комбинатида Германия, Голландия ва Швейцариядан келтирилган замонавий асбоб-ускуналар ўрнатилган иккита поток линиясидан дастлабки маҳсулотлар тушди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Финляндия Президенти Россияга икки кунлик расмий ташриф билан келди.

● Озарбайжон яна Тоғли Қорабоғдаги можарони ҳал этиш юзасидан Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгашнинг Минск гуруҳи тайёрлаган ҳужжат лойиҳасини имзолашдан бош тортди. Озарбайжон томони келгусида Тоғли Қорабоғ Арманистонга қўшилиб кетилиши мумкинлиги сабабли бу аҳдлашувга қўшилмаяпти.

● Россиянинг собиқ вице-президенти Александр Руцкой бугун Москва прокуратурасига 9 майда бўлиб ўтган воқеалар юзасидан тушунтириш бериш учун чақирилган. Ўшанда Александр Руцкой иштирок этган мухолифатчилар митинги пайтида Россия давлат байроғи ошкора ёқиб юборилган эди.

● Беларусда 23 июнда бўладиган Президент сайловига тайёргарлик ҳал қилувчи босқичга кирди. Бу лавозимга ҳозир 19 киши даъвогарлик қилмоқда. Лекин уларнинг еттитасигина сайловчиларнинг ўз номзодларини қўллаб-қувватлашлари тўғрисидаги керакли имзоларини тўплай олдилар. Ҳозирги Бош вазир Вячеслав Кебич улар орасида энг кўп — 450 минг нафардан кўпроқ сайловчи имзосини тўплади.

● Яқинда Тинч океан флотининг Владивостокдаги аслаҳахонаси портлашининг сабаби уни қўриқлаш пайтида ўта бепарволикка йўл қўйилганлиги оқибати, деган хулосага келинди. Шу сабабли Тинч океани флотининг қўмондони ўз вазифасидан бўшатилди.

● Россия рублининг АҚШ долларига нисбатан қиймати ҳамон пасаймоқда. Кеча Москва банклараро валюта биржасида бўлиб ўтган навбатдаги савдода АҚШ бир доллари 1880 Россия рублига тенг бўлди.

ХОРИЖДА

● Бугун Индонезияда Осиё — Тинч океани иқтисодий кенгашига аъзо бўлган 18 мамлакат раҳбарларининг учрашуви бошланади. Унда асосан ўзаро иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш масалалари муҳокама этилади.

● Ироқ Қувайтга 1990 йилнинг август ойидан 1991 йилнинг февраль ойигача бу мамлакатни босиб олган даврида олиб кетган 65 та санъат асарини қайтариб берди.

● Куба Давлат кенгаши фуқароларнинг ноқонуний йўл билан топилган мол-мулки ва даромадларини мусодара қилиш тўғрисида қонун қабул қилди. Ноқонуний мол-мулк ва даромадга чайқовчилик, давлат мулкини ўғирлаш, «хуфёна бозор»да олибсотарлик оқибатида топилган бойликлар кириши белгилаб қўйилди.

● Июнь ойи бошида Германиянинг Бонн шаҳрида «Горбачев» операси илк бор ижро этилиши мўлжалланган. Унга энг кўпи билан 300 томошабин таклиф қилиниши, ҳар бир чипта нархи эса 500 дан 2 минг маркагача туриши белгилаб қўйилди. Бу томошадан тушган маблағ Горбачев жамғармасига ўтказилади.

** Ўзбекистон—Қозоғистон: ҳамкорлик қирралари*

ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК, ДЎСТЛИК ВА ТАДБИРКОРЛИК

● **Тошкент шаҳри ва пойтахт вилояти делегацияларининг 17 май куни Қозоғистон Республикасининг Жанубий Қозоғистон вилоятига қилган ташрифининг асосий мақсад ва вазифалари туб мағзи шундай эди.**

Бу ташриф ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги уч томонлама имзоланган битим доирасида ўтказилди. Делегацияларга Тошкент шаҳар Ҳокими А. Фозилбеков ва Тошкент вилояти Ҳокими М. Икромовлар бошчилик қилдилар.

...Ўзбекистонлик меҳмонлар Қозоғистон Республикасининг давлат чегарасидан Чимкент шаҳри аэропортига келдилар. Бу ердан АН—24 самолёти Хожа Аҳмад Яссавий мақбараси жойлашган Туркистон шаҳрига қараб парвоз қилди. Тасаввуф илмининг буюк тарғиботчиси, шоир ва олим ўтмишдаги буюк мутафаккирлар Низомий, Навоий, Ҳофизлар билан бир сафда туради. Хожа Аҳмад Яссавийнинг мақбараси мусулмонлар зиёрат қиладиган қутлуғ ва мўътабар маскан бўлиб, у шоир вафот этганидан кейин 233 йил ўтгач буюк Соҳибқирон Амир Темур томонидан бунёд этилган.

Бугунги кунда ана шу жой олти асрдан буён кўкка бўй чўзиб турган қатор қадимий иншоотлар мажмуидан иборатдир. Бу ерда маҳаллий аҳоли ва республика раҳбариятининг саъй-ҳаракатлари билан таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Ана шу ерда қўриқхона-музей ташкил этилади.

Туркистон шаҳрида жуда кўплаб ўзбеклар истиқомат қилишади. Меҳмонлар учун тушки овқат ҳам бу ерда бунёд этилган хусусий қаҳвахонада берилди. Бу қаҳвахона хусусий маблағлар ҳисобига қурилди ва у «Карвонсарой» номи билан аталади. Ташриф чоғида ҳамроҳлик қилган Жанубий Қозоғистон вилояти маъмуриятининг бошлиғи З. Турисбеков ва делегацияларнинг раҳбарлари, Тошкент ва пойтахт вилоятининг раҳбарлари нутқ сўзладилар. Бу нутқларда ўзаро яхши қўшничилик ришталарига садоқат таъкидланди, давлатлараро ҳар томонлама алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга, амалий алоқаларни кенгайтиришга ҳозиру нозирликка тайёр эканлик изҳор этилди.

Юқорида айтилган ана шу гапларга Чимкентда очилган «Тошкент» савдо уйини мисол қилиб келтириш мумкин. Уни расмий равишда очиш маросими Туркистон шаҳридан қайтиб келгандан кейин бўлиб ўтди. Савдо уйида сотувга қўйилган маҳсулотларни Тошкент корхоналари, жумладан шаҳримизнинг Яккасарой тумани ҳудудида жойлашган корхоналар ишлаб чиқарган. Биринчи харидорлар дўконга шу кунёқ қадам ранжида қилишди, сотувга қўйилган молларнинг ранг-баранглиги уларда катта таассурот қолдирди.

Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятининг ҳокимлари Чимкентнинг айрим меҳнат корхоналарига ҳам бордилар. Улар «Қозоқиталқоракўл»нинг қоракўл маҳсулотлари тайёрлаш бўйича қўшма корхонаси фаолияти билан танишдилар, Жанубий Кореянинг «Тальбони» корхонасида рангли телевизорлар ва видеомагнитофонларни йиғиш бўйича, «Рэнк ксерокс» фирмасининг ксероксларни йиғиш бўйича жараёнлари билан танишдилар, мева-сабзавот заводида бўлдилар. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, делегациялар таркибида туманларнинг ҳокимлари, Тошкент корхоналарининг раҳбарлари ҳам бор эди. Уларнинг ҳаммаси гуруҳларга бўлиниб ташрифнинг амалий жиҳатларини муҳокама этиш билан шуғулланадилар. Ана шу муҳокамалар чоғида туманлараро даражада ўзаро ҳамкорлик қирралари, шунингдек саноат корхоналари ўртасидаги алоқалар ҳақида амалий гаплар бўлди.

Тошкент шаҳар ва Тошкент вилояти Ҳокимлари А. Фозилбеков ва М. Икромов, Жанубий Қозоғистон вилояти маъмуриятининг бошлиғи З. Турисбеков ташрифга якун ясар эканлар худди шунга ўхшаш учрашувларнинг ўзаро яхши қўшничилик, дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ишига қўшадиган аҳамиятини таъкидладилар, бундай учрашувлар яна давом эттирилишига ишонч билдирдилар.

Ана шу учрашув пайтида мезбонлар томонидан катта маданий дастур тайёрланган эди. Унда ўзбек санъати намояндалари ҳам иштирок этдилар.

Анвар БЎРИЕВ.

● **СУРАТЛАРДА: Жанубий Қозоғистон вилоятига қилинган ташрифдан лавҳалар.**

Виктор Багаев олган суратлар.

Хайрия танлови ўтказилди

ЯҚИНДА Чилонзор туманида жойлашган Фурқат кинотеатрида шу ҳудуддаги ишсизлар, етим-есирлар, ногиронлар ва ёрдамга муҳтож оилаларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида хайрия танлови ўтказилди.

Туман ҳокимлиги ташаббуси билан ўтказилган ушбу танловга иккита тайёр савдо дўкони, иккита бекат мажмуаси, битта ер участкаси ва умумий майдони 100 квадрат метрдан иборат бўлган ишлаб чиқариш биноси қўйилди.

Танловга қатнашиш истагида бўлган тадбиркорларга ҳар бирининг нархи 100 минг сўм турадиган 260 та ютуқли лотерея чиптаси сотилди. Шунга қўшимча 50 та чипта тумандаги иккита болалар уйи тарбияланувчиларига текинга тарқатилди.

Кундуз соат 9 дан 12 гача давом этган ютуқли ўйин ўз ғолибларини аниқлади.

Шу куни тумандаги 22-болалар уйининг 10 ёшли тарбияланувчиси Фарҳод Ғаниевга бахт кулиб боқди. У ўз лотерея чиптасига майдони 100 квадрат метрдан ташкил топган ишлаб чиқариш биносини ютиб олди.

Шунингдек тумандаги «Акмал» фирмаси тадбиркорлари бир дўкон ва бир бекат мажмуасига, «Камалак» фирмаси аъзолари эса ер участкасига эга бўлиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. «Тош» фирмаси ва 181-уй-жой ҳамкорлиги жамоаларининг лотерея чипталарига бир бекат мажмуи ва бир дўкон ютуғи тўғри келди.

Жўра ХОЛИҚОВ, Тошкент молия институти доценти.

БИЛИМ ЮРТЛАРИ ВА УСЛУБИЙ ИШЛАР

ҲОЗИРГИ пайтда шаҳримиздаги ҳунар-техника билим юртларида услубий ишларни такомиллаштириш ҳаёт тақозоси бўлиб қолмоқда. Бинобарин, хўжалик юритишнинг янги иқтисодий шароитларида услубий ишлар тизимини оқилона йўлга қўйиш, моддий-техника негизини такомиллаштириш ўқувчилар ишлаб чиқариш таълими сифатини оширишнинг муҳим омили эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Ана шунинг учун ҳам кеча Тошкент шаҳар ҳокимлиги Халқ таълими бош бошқармаси, шаҳар услубиёт кабинети ҳунар-техника билим юртларида услубий ишларни такомиллаштиришга бағишланган шаҳар илмий семинар-кенгашини ўтказди.

Семинар-кенгашда ҳунар-техника билим юртларида услубий ишларни такомиллаштиришга оид кўпгина фикр ва мулоҳазалар билдирилди, ўқув жараёнларини услубий жиҳатдан янгича таъминлаш, ўқув-услубий ишларини ташкил этишнинг самарали усуллари ва бошқа мавзулар бўйича шаҳардаги бир қанча ҳунар-техника билим юртлари раҳбарларининг фикр ва мулоҳазалари тингланди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари қабул қилган тавсияномада шаҳримиздаги ҳунар-техника билим юртларида услубий ишларни такомиллаштириш юзасидан аниқ йўналишлар берилди.

Собир БОТИРОВ.

** Мардлар қўриқлайди Ватанни*

ТАНТАНАЛИ ҚАСАМЁД ҚИЛИШДИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ ёшларининг ватанпарварлиги жумҳурият тараққиёти йўлидаги бунёдкорлик ишлари, изланишлари, касб ўрганишлари ва бу борадаги ташаббускорликлари ҳамда фидойиликларига ғамхўрлик билан алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Шу туфайли республикамизда илк бор «Муқобил хизмат тўғрисида» Қонун қабул қилинди. Ана шу Қонунга биноан республикамиздаги минглаб йигитлар ўз ҳарбий бурчларини муқобил хизматда ўтамоқдалар. Улар бевосита ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ҳарбий хизматни ўтаяптилар. Ишдан кейин эса ўз туманларидаги белгиланган жойларда ҳарбий таълим олмоқдалар, жанговар машқларда қатнашмоқдалар.

Куни кеча Чилонзор тумани ёшлари, уларнинг ота-оналари 37-билим юрти ҳовлисига тўпландилар. Бу ерда муқобил хизматни ўтаётган ёшларнинг ҳарбий қасамёдни қабул қилиш маросими ўтказилди.

Муқобил хизматдаги ёшларнинг 1-взводи командири Александр Ильин, 2-взвод командири гвардия капитани Николай Леонтьев, 3-взвод командири подполковник Геннадий Буличевлар ўз шогирдларини сафладилар. Улар мустақил давлатимиз байроғига таъзим бажо айлаб, ҳарбий қасамёдни қабул этишга шай бўлишди.

Ўзбекистоннинг Давлат мадҳияси янгради. Шундан кейин муқобил хизмат аскарлари давлатимиз байроғи ёнига келиб, бирин-кетин ҳарбий қасамёдни қабул қилишга киришдилар.

— Мен Қурбонов Абдулла Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафига кирар эканман, халқимга, Президентимга содиқ бўлишга тантанали равишда қасамёд қиламан, — деди 2-взвод аскари. Мен, Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини ва Қонунларини муқаддас билиб, уларга риоя этишга, ҳарбий низомларни, қўмондонлар ва бошлиқларнинг буйруқларини сўзсиз бажаришга, ҳарбий интизомга қатъий риоя қилишга, ҳалол, жасур ва сергак жангчи бўлишга қасамёд қиламан...

Муқобил хизматчиларнинг ҳаяжони ва қувончи чексиз эди. Чунки, улар чинакам ҳарбий жангчи бўлганликларини қасамёдни қабул этганларидан кейин чуқур англадилар. Ватан ҳимояси остонадан, яъни оёғини босиб турган жойдан бошланажагини ҳис этдилар. Аскарларни муқобил хизматнинг ҳақиқий эгалари бўлганликлари билан Чилонзор тумани мудофаа ишлари бўйича бўлим бошлиғининг муовини, подполковник Сайфулла Марайимов табриклайди. Муқобил хизматнинг Тошкент шаҳар бўлими катта назоратчиси Зоҳид Шокиров мазкур хизматнинг ўзига хос масъулияти ҳақида гапирди. 37-ҳунар билим юрти директори, захирадаги катта лейтенант Алишер Азимов ота-оналар номидан сўзга чиқиб, ёшларни кекса авлодлардек собитқадамлик ва довюраклик билан хизмат қилишга даъват этди.

Ҳарбий қасамёдни қабул қилган аскарлар номидан Станислав Аштаев, Саъдулла Раҳматуллаев, Азиз Исматов ва бошқалар муқобил хизматда авлодларнинг жанговар йўлини дадил давом эттиражагини баён этдилар.

Худойназар ҒОИИБОВ.

** Ёшлар ташкилотларида*

МОҲИР ЕТАКЧИЛАР

СОБИР Раҳимов туман Ёшлар Иттифоқи ташкилоти туман халқ таълими бўлими билан ҳамкорликда «Етакчи-94» кўрик-танловини ўтказди. Танловда туман мактабларининг барчасида фаолият кўрсатаётган ўқувчилар етакчилари (вожатийлар) қатнашдилар. Ўқувчилар билан ишлаш борасидаги ўзларининг бор иш тажрибаларини, маҳоратларини намойиш этиб, танловда ғолиб чиққанлар ташкилотчиларнинг махсус совринлари ва фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

ҲАРБИЙ-СПОРТ БАЙРАМИ

МАЗКУР туман Ёшлар Иттифоқи комитети туман ҳокимлиги, мудофаа ва халқ таълими бўлимлари ҳамда «Ватанпарвар» ташкилоти билан ҳамкорликда ҳарбий-спорт байрамини уюштирди. Байрамда туманда истиқомат қилувчи 1800 та ўсмир қатнашди.

Улар спортнинг бир қанча турлари бўйича ўзаро мусобақалашдилар. Ғолиб чиққан ўн тўртта жамоа фахрий ёрлиқ ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Шайдо ХУДОЕРОВА.

Нигора Файзиева тикувчилик касбини ўрганиб, чакки бўлмади. Аввалига ёш қизчаларнинг кўйлакчаларини мустақил тикиб юрган бўлса, бугунги кунда шаҳримиздаги машҳур «Левентуль» саноат ишлаб чиқариш концернининг тикувчилик фабрикасида меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: Нигора ФАЙЗИЕВА.

Козим Ўлмасов олган сурат.

** Тошкент шаҳри ва вилояти: ҳамкорликнинг янги уфқлари*

ҲАР ИККИ ТОМОН УЧУН ФОЙДАЛИ

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ шу йилнинг 18 февралида Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишида сўзлаган нутқида қишлоқ хўжалиги соҳасида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштиришнинг аниқ дастури ва йўл-йўриқлари кўрсатиб берилганди. Унда айниқса шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги ўзаро алоқаларга жуда катта эътибор берилди.

Айни пайтда ана шу нутқдан келиб чиққан ҳолда Тошкент шаҳри ва вилоят туманлари ўртасида ҳамкорлик шартномалари тузилди. Хусусан бугунги кунда пойтахтнинг Шайхонтоҳур ва вилоятнинг Оққўрғон туманлари ўртасида ҳам алоқалар ривожланиб кетди. Шайхонтоҳур тумани ҳокими Атҳам Миржалилов билан бўлган суҳбатимиз ана шу йўналишда бўлди.

— Ҳозир республикамиз аҳолисининг 60 фоизидан кўпроғи қишлоқ жойларида яшайди. Шунинг учун ҳам ҳукуматимиз амалга оширилаётган ислоҳотларда деҳқончиликка алоҳида аҳамият бераётгани бежиз эмас. Албатта қишлоқ жойларда иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда биз шаҳарликлар ҳам ўз ҳиссамизни қўшишимиз керак. Шундай экан, бу борада туманда қандай ишлар қилинмоқда?

— Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, деҳқончилик тараққиётини таъминлаш шаҳарликлар олдига ҳам масъулиятли вазифаларни қўймоқда. Қолаверса шаҳарликлар дастурхони ҳамиша тўкин, турмушимиз фаровон бўлишида қишлоқ меҳнаткашларининг улуши катта. Мана шуларни ҳисобга олган ҳолда биз вилоятнинг Оққўрғон тумани билан шартнома туздик.

Бу шартномага асосан қишлоқ жойларда саноат корхоналарининг шохобчаларини очиш, хизмат кўрсатиш тармоқларини кенгайтиришимиз керак. Масалан, Оққўрғон туман техникаси бошқарувининг 600 квадрат метрга тенг, Оққўрғон жамоа хўжалигида 500 квадрат метрни ташкил қилган мактаб, Сегизбоев номидаги давлат хўжалигида ҳам шунча жойни эгаллаган мактаб бинолари бўш ётибди. Бундай мисоллар жуда кўп. Шартномага асосан фойдаланилмай қолган мана шу биноларда туманимиз саноат корхоналари ўзларининг шохобчаларини очиши кўзда тутилган. Бунда, албатта тумандаги «Малика», «Орзу», «Шарқ гули» бирлашмалари, кўн-мўйна заводи, «Кўкча» тикувчилик фабрикаси, «Оқтепа» савдо-ишлаб чиқариш корхоналари фаол қатнашади, деган умиддамиз.

Бундан ташқари туманимиз ҳудудида жойлашган қўшма, кичик корхоналар ҳамда шахсий ишбилармонлар ҳам Оққўрғонда иқтисодиётни ривожлантириб, қишлоқларда қўшимча иш жойларини ташкил этиши кўзда тутилган.

Ҳаммага маълумки, ҳозирги кунда қишлоқларда кўплаб якка тартибда уйлар қурилмоқда. Шу сабабли жойларда қурилиш материалларига, хусусан ғиштга бўлган эҳтиёж кундан-кунга ортиб бормоқда. Ана шунга асосланиб биз Оққўрғон туманида кичик ғишт заводи қуришда ёрдам бермоқчимиз. Қисқа муддат ичида корхона учун дастгоҳ ва ускуналарни топиб, ўрнатиб беришни режалаштирганмиз. Завод ишга тушгандан кейин биринчидан, аҳолини ғиштга бўлган эҳтиёжини қондиради. Иккинчидан, қишлоқ аҳолисининг бир қисмини иш билан таъминлаш имконияти вужудга келади.

— Шартномада қишлоқ аҳолисига малакали тиббий ёрдам кўрсатиш ҳам кўзда тутилганми?

— Бўлмасамчи. Туманимиз соғлиқни сақлаш бўлимига муайян равишда қишлоқ аҳолисига малакали тиббий хизмат кўрсатиш, шифокорлар малакасини ошириш учун тиббиёт муассасалари билан алоқалар ўрнатиш топширилган. Унга асосан йил давомида шифокорларимиз Оққўрғон тумани аҳолисини малакали тиббий кўрикдан ўтказадилар.

— Қишлоқ аҳолисига ҳосил йиғим-теримида ёрдам бериш ҳамда уларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун қандай ишлар амалга оширилмоқчи?

— Туманда жойлашган олий ва махсус билим юртларининг раҳбарлари ҳосил йиғим-терими пайтида амалий чора-тадбирлар кўриб чиқиши керак. Ҳозир улар Оққўрғон тумани хўжаликлари билан олдиндан шартнома тузишга ҳаракат қилиб юрибдилар.

Туманимиз маданият ишлари бўлими эса йил мобайнида мунтазам равишда маданий дастурлар ва концертлар ўтказишни ташкил этишмоқчи.

— Буларнинг ҳаммаси яхши. Энди шартномага асосан Оққўрғон тумани томонидан шаҳарликларга қандай ёрдам берилиши керак?

— Улар асосан шаҳар аҳолисини сабзавот ва мевалар билан таъминлашни ўз бўйинларига олишган. Аниқроқ қилиб айтганда оққўрғонликлар шу йил охиригача 2400 тонна картошка, 1910 тонна сабзавот, 1510 тонна пиёз, 400 тонна сабзи ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришлари лозим. Биз эса ана шу маҳсулотларни сотиш учун уларга қулай шарт-шароитлар яратиб берамиз. Масалан, «Эски жўва» деҳқон бозори маъмурияти, мева-сабзавот улгуржи савдо корхонаси ва бошқа тегишли ташкилотлар бу борада Оққўрғон тумани хўжаликлари билан олдиндан шартномалар тузишмоқда. Уларга керакли ёрдамларини беришмоқда. Корхона ва ташкилотларда юқоридаги хўжаликлар маҳсулотларини сотиш уюштирилади ҳамда кўчма савдо ишлари амалга оширилади. Туманнинг тегишли жойларида фермер хўжаликларда етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилувчи фирмали дўконлар ишга тушиши мўлжалланмоқда.

Шунингдек, улар бизнинг туманимиз ҳудудида жойлашган корхона ва ташкилот ишчи ва хизматчиларини ижтимоий ҳимоялаш борасида ҳам анча ишларни амалга оширадилар. Ишчиларни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш ҳамда уларни дам олиш кунлари тоза ҳавода дам олишини таъминлаш мақсадида доимий равишда дала-ҳовли ажратиш ва бошқалар шулар жумласидандир. Умуман шартномада икки томонга фойдали ҳамма нарса ҳисобга олинган.

Суҳбатдош **Ғулом ЮСУПОВ.**

** Ватан туйғуси—муқаддас*

МУҲИМ ДАВЛАТ ВАЗИФАСИ

«БИЛИМЛАР, онг, муносабатлар ва ҳаракатлар ўртасидаги тафовутларни енгиш» — бугунги кунда педагогик ишнинг асосий йўналишини шундай ифодалаш мумкин. Бошқачасига айтганда, билимни, меҳнатсевар, қалби пок, ўз халқини севувчи авлодни тарбиялаш йўлини топиш зарур. Ҳозирда миллий мустақиллик мафкурасини шакллантириш, авлод қалбида ўз ерига хўжайинлик, ватанпарварлик ва фуқаролик хислатларини мустаҳкамлаш долзарб масала бўлиб турибди. Бу — халқ таълимининг асосий вазифаларидан биридир. Ёш инсон фуқаролик бурчи, ватанпарварлик ҳақидаги илк тушунчани мактабда олади. Бу борада назарий ва амалий билимларни ўзида мужассам этган ижтимоий фанлар муҳим ўрин тутади. Улар Президентимиз асарлари, Ўзбекистон Конституцияси ва бошқа Қонунлар тўпламларини ўрганишда ўзаро боғлиқликни таъминлайди.

Мактабга ёрдам сифатида илғор фан ўқитувчиларидан иборат ижодий гуруҳлар томонидан янги ўқув курслари бўйича услубий тавсияномалар, ўқувчиларнинг Конституция, ҳуқуқ, тарихдан билим даражаларини назорат қилиш учун тестлар ишлаб чиқилди. Мактабда тарбиявий ишлар асосий негиз бўлиб, «Ватанни юрак билан севмоқ керак» деган шиор бўлиб қолмоқда. Ўқув фаолияти билан фуқаролик мавқеининг шаклланиш жараёни, фаол олиб бориладиган дарсдан ташқари ишлар бевосита боғлиқдир. «Ватаним Ўзбекистон» мавзусидаги кечалар, ҳарбий-ватанпарварлик байрамлари, иқтидорли болаларнинг шаҳар кўрик-танлови, олимпиадалар, ўсмирлар қобилиятини намойиш этиш, янгиликларни билиш улар дунёқарашларини кенгайтиришда ёрдам бермоқда.

Ўқувчилар ўртасида Ўзбекистон Конституциясини, Давлат рамзларини ўрганиш борасида ўтказилаётган шаҳар кўрик-танловлари айниқса эътиборга моликдир. Охирги кўрик-танловда Чилонзор туманидаги 182-мактаб, Шайхонтоҳур туманидаги 41-мактаб, Яккасарой туманидаги 118-мактаб ўқувчилари Конституция ва Давлат рамзлари мазмунини чуқур билишларини намойиш этиб, совринли ўринларни қўлга киритдилар. Бизнинг фикримизча ўқувчиларни Давлат рамзларига ҳурмат руҳида тарбиялаш фуқаролик мафкурасининг шаклланишига катта таъсир кўрсатади.

Ватанга муҳаббат туйғуси аждодларимиз маданияти ва анъаналарини билиш орқали ҳам тарбияланади. Шаҳар болалар ва ўсмирлар сайёҳлик марказининг қидирув гуруҳлари бир неча йилдан бери Сирдарёдаги ороллардан бирида археологик қазишма ишларини олиб бориб, тарихий шаҳар қолдиқларини топишди ва оролни шарқнинг буюк мутафаккири Улуғбек номи билан аташди. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Археология ва тарих институти ходимлари ёш археологлар топилмалари билан қизиқиб, 1993 йили ҳамкорликда илмий сафар ташкил этишди. Болаларнинг бу қизиқишлари янги ғоя, янги йўналишларга чорламоқда. Бу йил изтопарлар гуруҳи Марказий Осиё давлатлари изтопарлари билан Буюк ипак йўли бўйлаб сафарга чиқадилар.

Ватанпарварлик туйғуси биринчи навбатда инсонни ватан йўлидаги муайян амалий ишларида намоён бўлади. Масалан, меҳнат, аслида юксак фуқаролик фазилатини ҳосил қилади. Тошкентлик ўқувчилар экология гуруҳларининг Бўстонлиқ вилояти ҳудудида Ўзбекистон Қизил китобига киритилган ноёб ўсимликлар уруғини териш бўйича амалга ошираётган ишларини худди шундай баҳолаш мумкин. Афсуски, бундай сайёҳлик тадбирларини уюштиришга ҳамманинг ҳам молиявий имконияти йўқ. Ваҳоланки, худди шу ишлар ўсмирларни жипслаштиради, уларни умумий ишга алоқадорликка ўргатади. Бу борада Давлат табиатни муҳофаза қилиш комитети, ўрмон хўжалиги вазирлигининг қўллаб-қувватлаши ва бундан манфаатдорлиги айни муддао бўлур эди. Ўз руҳиятларига кўра ёшларда доимо мустақил ташкилотларга интилиш кучли бўлади.

Эскирган шакллари ўрнига ўқитувчи ва ўқувчиларнинг ижодкорлиги туфайли мактабларда ўз-ўзини бошқаришнинг янги усуллари юзага келмоқда. 159-мактабдаги «Ўғил болалар ва қизлар иттифоқи» ташкилоти Ўзбекистон, шу жумладан Тошкент тарихи бўйича кўп маълумотлар тўплади. 29-мактабдаги болалар ташкилоти аъзолари таниқли жамоат арбоби, олим ва педагог М. Ҳамроев ҳаёти ва фаолияти ҳақида мактаб музейини ташкил этишди. 192-мактабдаги «Ижодкор ёшлар иттифоқи» ўзининг низоми асосида Собир Раҳимов тумани табиатни муҳофаза қилиш ходимлари билан ҳамкорликда шаҳар тозалигини сақлаш учун фаол кураш олиб бормоқда. Бир қараганда бу ишлар маҳаллий аҳамиятга эгадек кўринади, лекин биз бу ҳаракатларда болаларнинг фаол, бир-бирига, атрофдаги кишиларга ўз мактаби ва шаҳрига фойдали кишилар бўлишга интилишларини кўрамиз. Шу ишлардан ватанни севиш туйғуси пайдо бўлса ажабмас.

Шубҳасизки, ёшларда фуқаролик хислатларини тарбиялаш масаласини қамраб олмаган биронта ҳам ўқув фани, биронта ҳам мактаб йўқ. Бундай чуқур вазифани уларнинг бир ўзи бажара олмайди. Бу борада бутун жамиятнинг, ёшларни тарбиялаш билан алоқадор бўлган барча ташкилотларнинг яқиндан қўллаб-қувватлашлари ва аниқ ёрдамлари зарур. Шаҳарда бундай тажриба мавжуд: корхоналар ва Сергели туман халқ таълими бўлимига қарашли болалар техник ижодиёти маркази ҳамкорликда ҳудудий саноат эҳтиёжи ва имкониятларини ҳисобга олган ҳолда ўсмирлар техник ижодий тўгаракларини очдилар. Бунда бир йўла иккита муаммо ҳал этилмоқда, яъни тўгаракларни моддий-техник жиҳатдан таъминлаш билан бирга туман корхоналарида ишлаш учун мутахассислар тайёрланаётир. Оталиқ корхоналар ва тўгарак аъзолари томонидан ишлаб чиқарилаётган боғ-томорқа ва маиший жиҳозлар, кичик ҳажмдаги инкубаторлар ва мебеллар аҳолини мамнун қилмоқда. Бошқа туманларда ҳам ушбу хайрли иш ўз аксини топишини истар эдик.

Республика Ёшлар Иттифоқи ва унинг жойлардаги ташкилотларида имкониятлар катта. Улар бугунги мураккаб даврда ўсмирларнинг фуқаро бўлиб етишишлари йўлида олиб борилаётган ватанпарварлик ҳаракатларининг асосий илҳомчиси бўлишлари лозим. Ёшлар ташкилотлари илгари ўз орқасидан етаклай оладиган фаол йўлбошчи ташкилотчиларни тарбиялай олган эдилар ва бу анъана авлоддан авлодга узатилар эди. Аждодлар ўртасидаги ижтимоий муносабатларда бўшлиқ бўлишига йўл қўйиш мумкин эмас. Бирор бир қадриятга интилиш ёшлар учун табиий ҳолдир. Биз улар ҳаётида қандай қадриятлар устувор бўлиб қолишига бефарқ эмасмиз.

Тарбиянинг яна бир жиҳати ҳисобланган ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ҳақида тўхталмоқчиман. Бу борада асосий вазифа мудофаа ташкилотлари зиммасига тушади. Давр миллий армия сафида хизмат қилувчи ёшларни пухта тайёрлашни талаб қилмоқда. Республика миқёсида ўсмирлар ва ўқувчилар ўртасида ўтказиладиган ҳарбий мусобақа ва ўйинларни қайта тиклаш вақти келди. Мудофаа вазирлиги ва «Ватанпарвар» жамияти бу ишнинг ташаббускорлари бўлиши керак. Ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси тизими ёшлар ўртасида армия хизмати ва ҳарбий касблар обрўсини кўтаришга қаратилмоғи зарур. Бундай муҳим давлат вазифасини бажариш учун барча мутасадди идоралар, жамоат ташкилотлари имкониятларини бирлаштира оладиган фуқаролик ва ватанпарварлик тарбияси концепциясини ишлаб чиқиш фурсати келди. Биз ҳаммамиз ватанимиз келажаги ва ўсиб келаётган авлод учун жавобгармиз. Бу ҳақда юртбошимиз: «Шу муқаддас тупроқда туғилиб ўсган, ўзини шу ватан ўғли ёки қизи деб ҳисоблаган инсон, уни ўстирган давлат ва халқ олдида ўз бурчини адо этмоғи лозим», — деб айтган сўзлари барчамизнинг масъулиятимизни янада оширади.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармасининг бошлиғи.

** Яхшилар эди*

«ҲАЁТ ШАМИН ИЛМ ИЛА ЁҚДИ...»

ОДАТДА билими кучли олимларимизни мевали дарахтга қиёс қиламиз. Негаки унинг мевасидан биз инсонлар доим баҳраманд бўламиз. Демак, олим ўзининг ҳалол меҳнати, изланиши билан халқимизга дарахт мевасидек зиёси, билимидан тортиқ этади.

Ана шундай инсонлардан бири Аюп Ғуломов эди. Бу олим ғоят меҳнатсевар, камтарин, ёшларга меҳрибон, илм-маърифатга доимо ошно бўлганларига кўп марта гувоҳ бўлганмиз.

Бола бошидан, деганларидек бўлажак олим ёшлик чоғидаёқ илм-фанга жуда қизиқарди. Мақсадга, орзуга қандай эришиш лозимлиги доимо унинг ҳаёлию ўйларини банд этарди. Ўн саккиз ёшли ўспирин кечки ишчи-ёшлар мактабини тамомлади.

1936 йилда эса Тошкент муаллимлар тайёрлаш институтининг кечки тил ва адабиёт факультетини тугатиб, ўз ҳаётини илмий ишларга бахш эта бошлади. Машҳур туркolog А. Боровков раҳбарлигида «Ўзбек тилида аниқловчи» мавзусидаги илмий ишни қунт билан ниҳоясига етказди. 1940 йилдаёқ филология фанлари номзоди деган илмий даражани олимлар орасида биринчилардан бўлиб олишга муяссар бўлди.

Шундан сўнг Аюп ака таълим-тарбиявий ишларга ўзини бахшида этиб, тил ва адабиёт илмий текшириш институтида изланишни давом эттирди. Кўп ўтмай Тошкент Давлат университетида ўқитувчи, доцент, сўнгра эса кафедра мудири бўлиб фаолият кўрсатди. Ўзбек тилининг софлиги, унинг ривожи, тараққиёти устида илмий кузатишлар олиб бориб, кўп сонли талабалар меҳр-муҳаббатига сазовор бўлди.

Аюп ака дарс ўтганларида, маъруза қилганларида ўзбек тилимизнинг асосий ўзаги, негизи, қўшимчаларини ёрқин мисоллар билан тушунтириб, қайси сўз гапда қандай вазифада келишини сўроқ ва жавоблар билан мукаммал тушунтириб берардилар. Адабий асарлардан содда, тушунарли жумлалар келтириб, ҳар бир гапдаги сўзларни оддий илмий тил асосида изоҳлаб, имкон қадар самимий табассум билан жуда яққол айтиб бераётганида ҳаяжон билан фикр юритардилар.

1957 йилга келиб тилшунос олим «Ўзбек тилида тарихий сўз ясалиши» деган мавзудаги илмий ишни поёнига етказиб, филология фанлари доктори деган илмий даражани олди. Бу катта ишга ўша пайтдаги машҳур олимларимиз юқори баҳо беришгани сабабли, диссертация юз фоиз овоз билан ҳимоя қилинганди.

Аюп Ғуломов ўзларининг илмий-педагогик фаолиятлари билан ўзбек тили тараққиётига, айниқса фонетика, морфология, синтаксис, тил тарихи, қиёсий грамматика каби ўзбек тили фанига беқиёс улуш қўшдилар. Бундан ташқари, ўрта ҳамда олий мактаблар учун дарсликлар, ўқув қўлланмалари яратилиб, кенг илмий жамоаларга тортиқ этилди.

Тилимиз сардори Аюп Ғуломов маҳаллий миллат вакилларидан олимлар етиштиришга катта эътибор билан қарардилар. Ёш ниҳолдек улар атрофида парвона бўлиб, уларга кўмак бериб, тезда илмий ишларни ниҳоясига етказиш учун керакли имконият ва шароитларни ҳозирлаб борардилар. Шу туфайли ўнлаб, ҳатто юзлаб олимларимиз Аюп акадан мамнундир. Мана шундайлардан: Тошкентдан Аъзам Ҳожиев, Шавкат Раҳматуллаев, Қўқондан Жўрахон Абдуллажонова, Бухородан Эргаш Қиличов, Самарқанддан Абдуҳамид Нуъмонов, Ёрмат Тожиев, А. Сафоев, М. Мирзаевлар турли олийгоҳларда кафедра мудири, профессор бўлиб хизмат қилишмоқда.

Аюп Ғуломов илмий меҳнатини жондан севар, фанга улуш қўшган ёш олимларни доим эъзозлаб келарди. Тил соҳасида беназир бўлган бу камтарин инсон орамизда бўлганида бу йил 80 ёшга тўларди. Унинг чироғини умр йўлдоши, муаллим Саидахон, фарзандлари, — иқтисодчи Равшан, тилчи Нодирахон, автотранспортчи-муҳандис Бахтиёр ва кўпдан кўп шогирдлари ёқиб туришибди.

Улуғ аждодимиз Абдуқодир Бедил айтганларидек:

Кимки ҳаёт шамин илм ила ёқди,
Ҳаёти асрлар сўнмади, балқди.

Омон САИДАМИНОВ,
муаллим.

** Кўпнинг кенгашига*

ТОБЛАНИШ САБОҚЛАРИ

ЯҚИНДА пойтахтнинг гавжум «Олой» бозорига тушдим. Ноз-неъматлар сероб бўлган савдо шохобчаларини кузатаман. Олувчи ҳам, сотувчи ҳам кўп. Уларнинг ичида ҳақиқий ишбилармонларини ҳам ва шу ниқобда юрган юлғичларини ҳам учратасиз. Хуллас ҳаммасининг номи ҳозирча бир хил — тижоратчи.

Бугунги кунда тилимиздан тушмаётган ишбилармон, тижоратчи, воситачи, савдогар каби сўзларга эътибор бераман. Хўш, қани айтингчи, кимни биз ҳақиқий савдогар деймиз? Бадиий адабиётда, ота-боболаримиз ҳикояларида қадимда узоқ юртлардан мол олиб келувчи, унинг қийматига арзимаган устама қўйиб сотувчи, мамлакатлар ўртасидаги маданий ва савдо ришталарини боғловчи шахслар назарда тутилган. Тижоратчи деяётганларимизнинг баъзилари эса ўтмишдошлардан фарқ қилишади. Менга қолса, уларни олибсотарлар, аниқроғи чайқовчилар дейиш тўғрироқ бўларди.

Яқинда бир ҳамкасбим техника олийгоҳида таълим олаётган зурриёдининг ўқишлари унчалик бўлмаётганидан нолиб қолди. Биринчи йил таълим олаётган йигитча синов имтиҳонларини ўз вақтида топшира олмабди. Бундан ташвишга тушган ота энди сал енгилроқ ўқишга ўтказиш кўйида. У куйиб-пишиб ўғлининг кўпроқ пул топиш йўлларини излаб қолганидан ўртанади. Зеро, ҳозир унинг хаёлида ўқишдан бошқа нарса бўлмаслиги ўрнига чўнтагини ақчага тўлдиришни истаб қолишига ҳеч ақл бовар қилмайди. Ахир дўстим камол топган давр борига қаноат қилиш одат бўлганди-ку! Нега, бугунги навқирон авлод бунчалик сабрсиз?

Тўрт йил илгари Ҳиндистонга саёҳат қилганимда афсункор мамлакатнинг жаҳонга машҳур ёдгорликларидан завқланиш билан бирга ҳали тасаввуримизда гўдак бўлган ўғил-қизларнинг қўлида даста-даста қоғоз пулларни кўриб, бироз таажжубга тушган эдим. Уларнинг мурт ишчанлиги-ю, бирор нимани олиб сотишга уриниши, орқангиздан қолмай «гэнч» (инглизча «алмаштирамиз» дегани) дея ҳоли-жонингизга қўймаслиги каминани беихтиёр ўйлантирганди. Йўл бошловчи бу ҳолатни ҳар қандай инсон эрта мустақил ҳаётга қадам қўйиб, ўзи ишлаб пул топишга ўрганиш, дея изоҳ берганди. Балки бизнинг ўғил-қизларимиз ҳам шундай йўл тутгани маъқулдир? Аммо биз умид қилаётган ҳар томонлама баркамол келажак авлод бозорда камол топмайди-да! Уларнинг онги-шуури айни шу дамда фақат пул ва яна пул тушунчаси билан қотиб қолса борми, кейинчалик ундан қутилиш осон бўлармикин!

Узоқ юртда гувоҳ бўлган ҳолатларга бугун ўзимизда дуч келиб қоляпмиз. Қаршингиздаги бор-йўғи 10 яшар боланинг чўнтагидан бемалол бир неча дона минг сўмликни чиқариши билмадим сизга қандаю, каминага бироз ғалати туюларкан. Унинг қўлига бунча кўп ақча қандай тушиб қолди? Уни хойнаҳой ота-онаси бермаган бўлса керак? Яна ким билади? Ҳозир унча-мунчани писанд қилмайдиганлар ҳам орамизда топилади. Афсуски, кўпчилик пулни-пул топади, деган нақлни жуда эрта ўзлаштираётган ёшлар дардини англай олмай доғда.

Даллол, ҳозирги ибора билан айтганда воситачиларни ҳеч нимадан пул қиладиганлар тоифасига қўшгим келади. Чунки бундай шахслар ўтирган жойида фақат телефонда сўзлашибгина, уни бунга уриштиришади. Бировнинг дўпписини бошқасига кийдиришга усталар бор. Бундай хатти-ҳаракат бир-бирини кўрмасдан, сим орқали ва ўртада турган шахслар қўли билан бажарилаётганини билиб ҳайратдан ёқа ушлайсан киши. Улар ким нима сотишини, ким нима олишини сўзсиз илғашади. Сўнг сим орқали «савдо» бошланади. Ҳозиржавоб даллолларнинг сўзга чечанлиги-ю уддабуронлигига эса тараф йўқ.

Мозийда ҳам олғир даллоллар учраган. Уларга олиб сотарлик, бировнинг ҳақига хиёнат қилиш, ёмон молни алдаб бировни чув тушириш, бева-бечораларни хонавайрон қилиш касб бўлган. Албатта бундай қўли эгри воситачиларнинг ҳеч қачон бири икки бўлмаган. Вақти-соати келиб, уларнинг ковуши тўғрилаб қўйилганига тарих гувоҳ.

Аммо бугунги хонаки даллолларни ким инсофга чақириб, уларнинг ҳалол бўлишига ким кафолат беракин? Шахсий манфаатини ҳар нарсадан устун тутувчи нопок воситачиларни тумшуғидан ким тутади? Афсуски, бу саволларга бирдан жавоб топиш амри маҳол. Яқинда бир ҳамкасбимизнинг юриш-туришини кузатиб ғашим келди. Бўйи-басти бинойидек, олий маълумотли, ҳалол ишлаб, тўғри юрса бўладиган йигит ҳадеб ўзини ўтга ҳам, чўққа ҳам урадиган қилиқ чиқарган. Доимо хаёлида кимдан ниманидир ундириш, кимгадир телефон қилиб, у-буни таклиф қилишдан бошқа иш бажармаётгани ғалати туюлди. Унинг хизмат вазифаси қолиб, шахсий манфаати устувор келаётгани одамни ўйлантиради. Афсуски, унга ўхшаганлар орамизда оз эмас. Улар бирор корхона ва муассасада номига ҳисобда туришибди, холос. Аслида нопок йўллар билан мўмай пул топишни ҳунар қилиб олишган. Бутун борлиқни ўз гази билан ўлчайдиган бундай шахслар ҳар қадамда сизни доғда қолдириши мумкин.

Ҳозирги кунда ҳақиқий ишбилармонга осон тутиб бўлмайди. Аслида бунинг учун куч-қувват, билим ва тажриба, собитқадамлик зарурлигини эсдан чиқарамиз. Тарихда шундай шахслар маълумки, фақат ақл-заковат билан иш тутган ҳолда ҳаётларини мутлақо яхши томонга ўзгартириб юборишган. Уларга ҳар қандай муаммо монелик қилолмаган.

Хўш, бизнинг аждодлардан кам жойимиз борми? Демак, умидсиз бўлмасдан, дадил ҳаракат қилмоқ зарур. Қалбимиздаги ҳаётбахш ёруғлик фарзандларимизга ҳам ўтсин. Улар умидли дунёда ҳар томонлама камол топишсин. Арзимас сабаблар, кўнгил хиралиги билан ўзимизни ҳам, бошқаларни ҳам йўлдан урмайлик. Аксинча қўлимиз очиқ, кўнглимиз пок бўлсин.

Ҳалолликда ҳикмат кўп. Хайр-эҳсонли, дили саховатли одамнинг юриш-туришидан ҳам, ишидан ҳам қут-баракат аримайди. Ахир ана шундай инсонийликнинг буюк хислатлари ота-боболаримиздан бизга мерос қолганку! Негаки айримларимиз ўткинчи ташвишлар билан ўралашиб, тумшуғимиздан нарини кўрмай қолдик?

Узоқ йиллар ҳаётимиз гулгун дея сафсата сотиб ўзимизни ва бошқаларни алдаб келдик. Унинг ич-ичидан чириб битганини бугун англаб етмоқдамиз. Шу сабаб долзарб иқтисодий муаммолар тезкор қадам ташлашга, кўпроқ бош қотиришга ундаётир.

Элимиз азалдан сабр-тоқат қилишга, эртанги кунга ишонч билан қарашга ўрганган. Бу ҳақиқатни мозий бот-бот исботлаган. Ҳеч қачон нолиш билан, кимгадир қора бўёқ чаплаш билан мақсадга эришиб бўлмайди. Истардимки, аждодларимизнинг буюк инсоний фазилатлари бизни ҳеч қачон тарк этмасин!

Ислом УСМОНОВ.

ИШЧИЛАР УЙЛИ БЎЛИШАДИ

ЯҚИНДА шаҳримизнинг «Марказ—15» мавзесида умумий сатҳи 2797 квадрат метрни ташкил этадиган турар жой биноси фойдаланишга топширилди. Бинода қурилиш ишларини Тошкент давлат-ҳиссадорлик қурилиш корпорациясига қарашли 1-уйсозлик комбинатининг қурувчилари амалга оширишди.

45 оилага мўлжалланган бу уйни қуришга шаҳар капитал қурилиш бош бошқармаси буюртма берган эди. Айни пайтда бош бошқарма мутахассислари корпорация бинокорлари қурган мазкур уйнинг шароитидан мамнун. Чунки қурувчилар бинони ҳеч бир нуқсонсиз фойдаланишга топширишга ҳаракат қилишди.

9 қаватли уйда пардозлаш ишларини ҳам мазкур комбинат бинокорлари ниҳоясига етказишди.

Ғани ЕСЕНОВ.

НОМИГА МУНОСИБ

** Суратли ахборот*

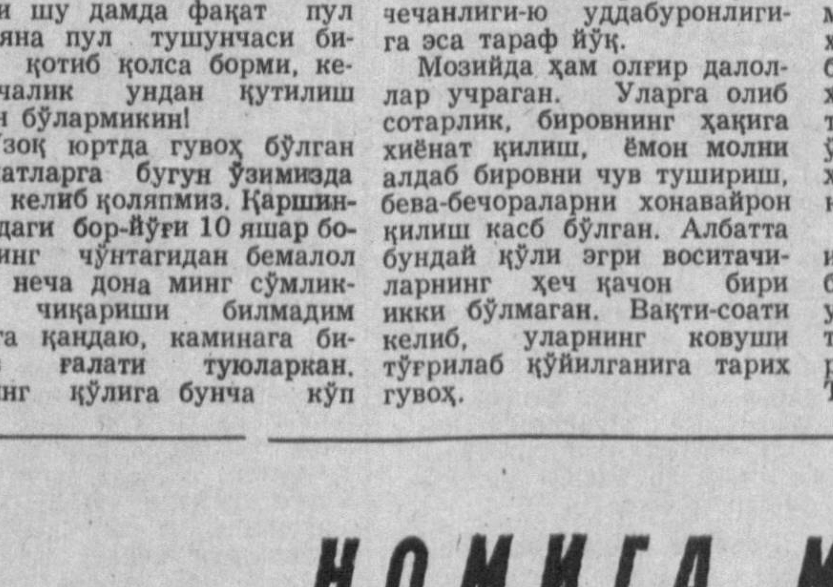

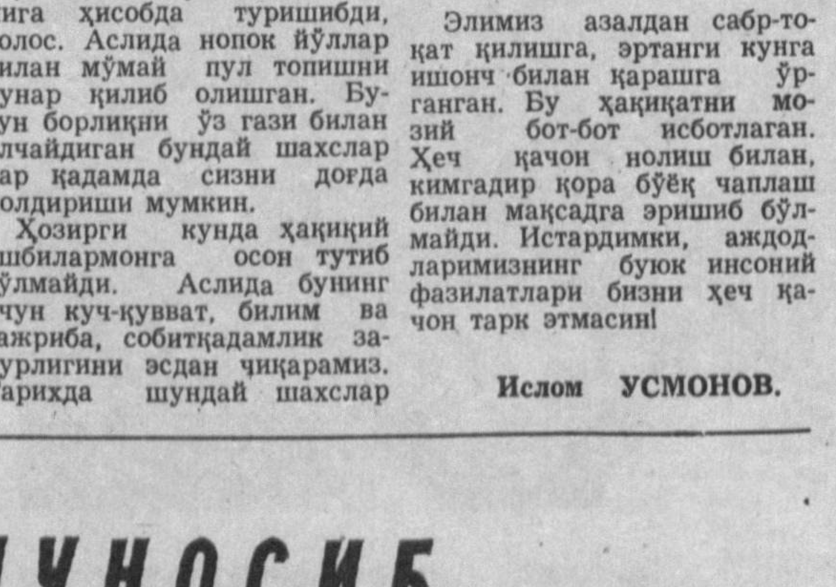

СОБИР Раҳимов туманидаги 242-мактаб ҳовлисида ажойиб тантана бўлиб ўтди. Бу ерга кўп қаватли уйларда ташкил этилган «Ғалаба» маҳалласининг фуқаролари ташриф буюришди. Тантанани маҳалла оқсоқоли Ҳожи ота Мирзаҳмедов очиб, йиғилганларни кўп қаватли уйларда эндигина иш бошлаган жамоа номидан қутлади.

Шундан сўнг маҳалла фаоллари, уруш ва меҳнат кексалари ва таклиф этилган меҳмонлар файзли дастурхон атрофига жам бўлишди. Тошкент санъат институтининг талабалари дилрабо куй ва қўшиқлар ижро этиб, даврага файз киритишди.

Шуни таъкидлаб ўтиш зарурки 2-Қорақамиш даҳасининг 4-мавзесида янгитдан тузилган «Ғалаба» маҳалласида фаоллардан Жаббор Саидқосимов, Тўлқин Қодиров, Қаҳрамон Одилов, Латофат Назарова ва бошқалар ободончилик ва ижтимоий вазифаларни ҳал этиш учун енг шимариб ишга киришдилар.

Илёс ЗАРИПОВ.

СУРАТЛАРДА: маҳаллада ўтказилган тантанадан лавҳалар.

Нуъмон Муҳаммаджонов суратлари.

* Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан

АКАМ ҲАҚИДА

ҒАЛАБА куни... Бу муборак айём ҳар биримиз учун муқаддас ва азиздир. Зеро, бу Ғалаба халқимизга қанчалик қимматга тушган, не-не ўғлонларимиз фашизмга қарши жангга кетиб, қайтиб келишмади. Уруш етказган жароҳат ҳозирга қадар битганича йўқ.

Ёдимда, менинг акам Маъруф Қориев уруш бошланишидан олдин ҳарбий комиссарликка бориб, ўз аризаси билан армияга жўнаган эди. Урушга қадар у республика колхоз-совхоз театрида ишлар, ўша вақтда энди ижод майдонига кириб келаётган кезлари эди. Биринчи бор «Кетма жоним» деган қўшиғи пластинка бўлиб чиққанда, қанчалик қувончга тўлгани ҳамон кўз олдимда.

Урушдан олдин унинг Бессарабиядан ёзиб юборган хатлари, суратлари, шеърлари сақланиб қолган. Кейин уруш бошланиб кетди. Акам Европадаги кўп мамлакатларни озод этишда қатнашган. Урушнинг оғир йилларида ҳам унинг оташин, ватанпарварлик ҳислари билан тўлиб-тошган шеърлари республикамиз газета ва журналларида босилиб турди, кўп шеърлари қўшиқ бўлиб жаранглаган. Айниқса, фронтдан ёзиб юборган «Онамга хат», «Тўрт томчи кўз ёши» ва бошқа шеърларида уруш йилларининг нафаси, садоқат, Ватанга муҳаббат ҳислари уфуриб турарди. Акамнинг фронт газеталарида босилган шеърлари, очерклари ҳақида ёзувчи ва журналист дўстлари Туроб Тўла, Тўғон Эрназаров, Неъмат Тошпўлатлар анчагина мақола ва эсдаликлар ёзишган.

Бугун мен Маъруф Қориевнинг порлоқ хотираси учун бир ҳикоятни сиз, ҳурматли муштарийларга сўзлаб бермоқчиман:

Уруш тугагач, акам таътилга келди. У офицер бўлганлиги учун ҳали армия сафидан бўшамаган эди. Гапдан-гап чиқиб, менга фронтда бирга жанг қилган, неча бор ўлимга тик бориб, бирга қон кечган, худди ака-укадек қадрдонлашиб кетган бир дўсти ҳақида ҳикоя қилиб берди:

— Мен Умарали Воҳидов (истиҳолага бориб акамнинг вазир дўсти асл исми-шарифини ўзгартириб олдим) билан биринчи бор фронт штабида кўришиб қолдим. Кейин у билан бир қисмда жанг қилишга тўғри келди. Жуда ажойиб, хушчақчақ йигит ўзи. Урушнинг оғир дамлари эди. Урушнинг ўз қонуни бор, куни-кеча соппа-соғ юрган жангчини бир соатдан кейин йўқотиб қўйиш ҳам ҳеч гап эмас. Жанг олдидан икки дўст қучоқлашиб, ўпишиб хайрлашардик, бир-биримизга сиҳат-саломатлик, омад, ғалаба тилардик. Бир куни Умарали жангга кетиб, қайтмади. Мен хавотир олиб суриштириб кўрсам, Умарали енгил ярадор бўлиб, яқиндаги дала госпиталига тушиб қолибди. Ўша куниёқ госпиталга бордим, соғ эканлигини кўриб, ўзимда йўқ қувондим. Кейин ҳар куни бўш вақт топиб, дўстимнинг ҳол-аҳволидан бир бор хабар олиб келардим. Умарали Воҳидов ҳар борганимда кўзига ёш олиб шунчалик соғ-саломат қолганлиги учун минг-минг шукр қиларди. Икки ҳафтадан кейин Умарали тузалиб чиқди. Дўстимнинг соғ-саломат келганлиги учун ўша шароитда бир амаллаб палов қилдик.

Жанг тобора кескин тус олар, ғоят оғир пайт, ҳаёт-мамот учун жанг бормоқда эди. Қаттиқ жангларнинг бирида Умарали Воҳидов оғир ярадор бўлди. Мен уни ўқ ёмғирлари остида жанг майдонидан не-не азоблар билан олиб чиқиб, кейин зудлик билан госпиталга жўнатдим. Шунда ҳам кўнглим бўлмай орқасидан тезда ўзим ҳам етиб бордим, борганимда Умарали жарроҳ хонасида экан. Мени таниб: «Раҳмат, умрбод унутмайман Сизни», деди пичирлаб, «Сизга ҳозир гапириш мумкин эмас, қўяверинг, ҳаммаси жойида бўлади», дедим дўстимнинг кўнглини кўтариб.

Жарроҳ бир грузин аёли экан. Дўстимни соғ-саломат сақлаб қолишни ундан ёлвориб сўрадим: Аёл: «Кўп хавотир бўлманг, тузалиб кетади», деди мени ишонтириб.

Бу воқеа 1941 йилнинг авжи қиш ойларида рўй берганди. Душман кўп талафот кўрса ҳам ҳужумни кучайтирмоқда, биз бир неча шаҳар ва қишлоқларни бўшатиб, вақтинчалик орқага чекинмоқда эдик. Шу тўполон ичида госпиталь ҳам бошқа жойга кўчиб Умарали Воҳидовни йўқотиб қўйдим. Кейин қанча қидирмай, суриштирмай дўстимни топа олмадим. Фақат 1944 йилнинг бошларида тошкентлик жанговар ўртоғим, бирга хизмат қилган гвардия майори Маҳмуд Мусаевдан хат олдим. Маҳмуд Умаралини танирди, мен билан қадрдонлигини ҳам биларди. У ўз хатида дўстим Умарали Воҳидов Тошкентда вазир лавозимида ишлаётганлигини билдирган эди.

— Бўлмаса, ўша вазирликка бора қолайлик, — дедим акамга.

Ўша куниёқ акамнинг қадрдон дўстини сўроқлаб вазирликка бордик. Йўл-йўлакай икки дўстнинг самимий учрашув дақиқаларини тасаввур қиламан, кўз олдимдан хаёлан ана шу қувончли дамлар ўта бошлади.

Вазирлик қабулхонаси одамлар билан тўла. Мен акамга имо қилиб, қабулхона котибасига мурожаат қилишни айтдим. Акам жуда камтар, соддадил йигит бўлганлиги учун менинг имо-ишорамга эътибор ҳам қилмай, индамасдан бориб бўш стулга ўтирди. Мен ҳам акамнинг олдида одоб сақлаб, унинг ёнига ўтирдим. Қабулхона котибаси «Нимага келдинглар», дегандек қарайверди. Кейин бориб: «Бу киши Умарали Воҳидовнинг фронтдош ўртоғи, агар иложи бўлса вазирга кириб айтсангиз», деб акамнинг исми ва фамилиясини ёздириб қўйдим.

Котиба қиз ўша заҳотиёқ вазирнинг хонасига кириб кетди ва тезда қайтиб чиқиб бизга: «Бироз сабр қилар экансизлар», деди. Бир неча дақиқа ўтгач, ичкаридан кўзойнакли басавлат бир киши чиқиб кетди. Қўнғироқ чалинди. Котиба ён дафтарчасини кўтарганча кирди-ю орқасига қайтиб чиқиб, «киринглар» деб, бизга ишора айлади. Бўлажак учрашувни ўйлаб, юрагим гуп-гуп ура бошлади.

Ниҳоят, биз, мана, вазирнинг хонасидамиз. Умарали Воҳидов бир қўлида бўш гўшакни ушлаб, иккинчи гўшакда ким биландир гаплашмоқда эди. Бизни кўриши билан саломлашиб, имо билан олдидаги ўриндиқни кўрсатди. Гапнинг чўзилиб кетаётгани учун гўё биздан ҳижолат тортаётгандек туюлди менга. Кейин Умарали ака телефонни қўйиб, уҳ тортди-ю, акамга юзланди:

— Соғ-саломат бормисиз, дўстим, энди бутунлай қайтдингизми? — сўради сизсираб.

— Ҳали бўшаганимча йўқ, ҳозирча таътилга келдим.

— Ия, уруш тугади-ку, ахир, келавермайсизми энди!

— Тугаса ҳам нима қиламиз, хизмат ҳар биримизнинг бурчимиз! Умарали Воҳидов:

— Оббо сиз-ей, оббо дўстимей, — деб ўрнидан туриб папирос тутатди ва хонада у ёқдан-бу ёққа юриб: — Ҳа, айтгандай, сиз чекар эдингиз шекилли, — деди-ю папирос қутисини акамга тутди.

Лекин акам «чекмайман» дегандек ишора қилди.

— Энди эсладим, чекмас эдингиз, — деди ва давом этиб: — Хўш, энди қачон кетмоқчисиз? — деб сўради.

— Икки кундан кейин, — деди акам.

— Эҳ-ҳе, яқинлашиб қолибдида, намунча тез. Хўш, майли, ундай бўлса бутунлай бўшаб келганингиздан кейин кўришиб, бемалол отамлашар эканмиз-да! — деди ва ҳазил қилгандай бўлиб: — Ҳали ҳам капитан унвонида юрибсизми? — деб қўйди.

Акам индамади. Биз Умарали Воҳидов билан хайрлашиб вазирликдан чиқдик. Гўё бўғилиб кетгандай акамга билдирмай ёқамдаги галстугимни астагина ечиб, чўнтагимга солиб олдим. Бироз жим бордик, кейин акамга юзланиб:

— Умарали Воҳидов ўзи шу одамми? — дедим.

— Ҳа, шу одам эди, — деди акам астагина.

Кейин мен ҳеч нарса демадим. Акам ҳам уйга боргунга қадар чурқ этмади.

Урушдан сўнг акам узоқ йиллар Ўзбекистон радио, телевидение давлат қўмитасида ишлади. У ажойиб устоз, қўшиқчи шоир эди...

Умарали Воҳидов қаерда ишлашини билмайман, лекин шу давр ичида акам ўз дўсти ҳақида бирор марта ҳам оғиз очмади...

Мақсуд ҚОРИЕВ.

● СУРАТДА: Маъруф Қориев. (Ушбу сурат уруш бошланмасдан олдин — 1940 йилда Бессарабиядан юборилган эди).

* Қурбон ҳайит арафасида

МЕҲР-МУРУВВАТ АЙЁМИ

● Мусулмон оламида яна бир байрам — Ийд-ал-адҳаа яқинлашмоқда. Ушбу муборак айём арафасида Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси раисининг ноиби Олимхон тўра ўғли доктор Юсуфхон билан учрашдик.

— Бисмиллоҳир раҳмонир роҳийм.

Аллоҳга беҳисоб шукрлар бўлсинким, диёримизда мустақиллик шамоли эсиб, халқимиз дини Ислом нуридан баҳраманд бўлиб, унинг аҳкомларини бажаришдек шарафга мушарраф бўлмоқдалар. Ҳукуматимиз раҳбарлари, хусусан Президентимиз Ислом Каримовнинг хайрли саъй-ҳаракатлари туфайли биз мўмин-мусулмонлар Ислом динининг энг қутлуғ айёмлари бўлмиш ҳар иккала ҳайит кунларини байрам қилиб, тоат-ибодат қилишимизга йўл очилди. Ҳайитларнинг биринчи кунлари дам олиш куни деб, эълон қилинди. Ислом дини йўлини тутган ҳар бир киши, ёшу қари, эркагу аёл, белгиланган фарз ва суннат амалларини бемалол адо этишлигига имкон яратилди.

Қурбон ҳайити мусулмонлар учун муқаддас байрам. Бу куни барча бир-бирлари билан учрашадилар, биродарлик, жипслик, иноқлик ришталари мустаҳкамланади. Кўп йиллик қадрдонлар байрам баҳонасида дийдор кўришадилар. Бу дамларни меҳр-оқибат айёми десак ҳам бўлади. Чунки, ногиронлар, ёлғиз қариялар, бемор кишилар йўқланади. Етим ва бечораларга хайр-эҳсон улашилади. Ўтганлар ёдга олиниб, қабристонга бориладди, улар ҳаққига тиловат қилинади. Тансиқ таомлар пишириб, қўни-қўшниларга чиқарилади, етим, бечораларга улашилади. Муҳаммад пайғамбаримиз доимо ҳар ким ўз ҳолига яраша иш тутишини Ҳадиси шарифларида айтиб ўтганлар. Айтмоқчиманки, айримлар Қурбон ҳайитда албатта қўй сўйиш фарз деб, болаларининг ризқини қийиб ёки қарз олиб, қурбонлик қилмоқчи бўладилар. Кимники қурби етиб, жонлиқ сўйиб қурбонлик қилса, ночор кишиларга, қийналиб қолган оилаларга эҳсон этса, етимларга берса, савоби катта. Аллоҳи таоло бандаларидан қўлидан келадиган, қурби етадиган ишни талаб этади.

Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси томонидан рўйхатга олинган барча масжидларда Қурбон ҳайити намози ўқилади. Қутлуғ айём арафасида биз барча масжидларнинг имом-хатиблари билан суҳбатлашиб, тайёргарлик ишларининг бориши билан қизиқдик. Керакли ёрдамлар кўрсатилди.

Байрам кунлари ҳар бир масжид яқинидаги ташкилот ҳамда корхоналарнинг ошхона ва дўконлари озиқ-овқатлар, турли хил ширинликлар савдосини уюштиришлари режалаштирилди.

Фурсатдан фойдаланиб, барча мўмин-мусулмонлар, ҳамшаҳарларимизни яқинлашиб келаётган қутлуғ айём билан жамоамиз номидан самимий муборакбод этамиз. Аллоҳдан мустақил юртимизга янада равнақ тилаб, барчанинг эзгу тилаклари амалга ошишини сўраб қоламиз.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ ёзиб олди.

* «Юнусобод» спорт-соғломлаштириш мажмуида

УЗУККА КЎЗ ҚЎЙГАНДЕК

КЕЙИНГИ пайтларда шаҳримизнинг энг баҳаво, хушманзара ва кўркам гўшаларидан бири, Тошкентнинг энг баланд нуқтаси бўлмиш пойтахт телеминораси атрофлари янада гўзаллашиб бормоқда, чиройига-чирой қўшилмоқда. Айниқса Бўзсув дарёси бўйларида замонавий «Юнусобод» спорт-соғломлаштириш мажмуининг кўкка бўй чўзиши бамисоли узукка кўз қўйгандек бўлди.

Тўғри, шаҳримизда кўркам спорт базалари, ажойиб ўйингоҳлару спорт майдончалари оз эмас. Зеро, бежиз Тошкент XXI асрнинг бошларида жаҳон олимпиадасини қабул қилишга тайёрланмаяпти. Бироқ барча лойиҳалари «Тошшаҳарлойиҳа» лойиҳалаш институтининг етакчи мутахассислари томонидан ўлкамиз шарт-шароитларига мослаб чизилган янги спорт-соғломлаштириш мажмуини ҳақиқатан ҳам ўз соҳасида беназир деб атасак янглишмаймиз. Куни кеча мажмуага борганимизда ўзимиз бунинг гувоҳи бўлдик. Бемалол айтиш мумкинки, собиқ Иттифоқ республикаларида бундай ўзига хос иншоот ҳали барпо этилгани йўқ.

Ҳозир спорт иншоотида охирги пардозлаш-тиклаш ишлари амалга оширилмоқда.

— Кейинги 1 ой ичида жуда катта ҳажмдаги ишларни бажардик,— дейди ободонлаштириш бўйича бош пудратчилар ҳисобланмиш пойтахт йўл қурилиши ва таъмирлаш трестига қарашли 2-таъмирлаш-қурилиш бошқармасининг бош муҳандиси Ш. Сагинтоев. — Иш тиғизлигидан уни дастлаб 2—3 сменада ташкил этдик. Бироқ қурилиш материалларидан заррача узилиш бўлгани йўқ. Ва барча ободонлаштириш ишлари тез ва соз бажарилди. Мажмуа атрофида йўлаклар, асфальт йўллар, автомобилларнинг тўхташ жойларини бунёд этдик. Плиталар ётқиздик, суғориш шохобчаларини ўрнатдик. Ҳатто лойиҳада кўзда тутилганидан ташқари ҳам анча ишлар амалга оширилди.

Чунончи, гвардия полковниги Хўжаев, Ҳ. Юсупова кўчалари янгитдан асфальтланди.

Дарҳақиқат, ягона мақсад йўлида — жаҳон андозаларига жавоб берадиган, халқаро миқёсдаги энг йирик теннис мусобақаларини ўтказса бўладиган спорт-соғломлаштириш мажмуини ўз вақтида бунёд этиш учун «Ўзбексавдо» Давлат уюшмаси, «Тошкентқурилиш», «Махсусмонтажқурилиш» давлат корпорациялари, «Саноатэнергомонтаж», «Ўзэлектромонтаж» трестлари қурувчилари қўлни-қўлга бериб меҳнат қилдилар.

«Яшил» теннис залига кирганимизда эса «Тошкентқурилиш» давлат корпорациясининг 12-қурилиш трести 52-қурилиш бошқармасининг қўли гул пардозловчилари сўнгги пардозлаш ишларини амалга оширишаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

— «Зангори» ва «Яшил» залларда пардозлаш ишларини олиб боряпмиз,—дейди биз билан суҳбатда 52-қурилиш бошқармаси бошлиғи Анормат ака Маденов.— Иншоотда 8 апрелдан бери ишлаяпмиз. Ёпиқ залларнинг полига ўта кучли таркибдаги бетон қоришмалари қуйдик, деворлари, зиналари, фойеларига мармар ёпиштирдик, барча ўриндиқларни ўрнатдик. Шуниси кишини хурсанд қиладики, биздан кейин айрим ишларни амалга оширадиган талабчанлиги, батартиблиги билан жаҳонга номи чиққан германиялик қурувчилар «Зангори» зални аъло баҳога қабул қилишди. Бугун-эрта «Яшил» залдаги ишларни ҳам ниҳоясига етказамиз.

«Юнусобод» спорт-соғломлаштириш мажмуини айланамиз. Бинонинг биринчи қаватидаги фойедан «Яшил» ва «Зангори» теннис залларига ўтилади. Ушбу залларнинг ҳар бирида томошабинлар учун 175 тадан ўриндиқлар бўлиб, унда шунингдек бадиий гимнастика, аэробика, культуризм бўйича мусобақалар, гўзаллик танловларини ҳам ўтказиш мумкин. Улар Германиянинг «Бальзам АГ» фирмасининг замонавий спорт анжомлари билан жиҳозланган. Бундан ташқари аэробика, атлетик гимнастика ва бокс ҳамда ўсмирларнинг стол тенниси, шахмат-шашка билан шуғулланишлари учун яна учта спорт зали мавжуд. Ушбу залларда шанба, якшанба кунлари оилавий равишда спорт билан ҳам шуғулланса бўлади. Келгусида пуллик спорт тўгараклари очилиб, малакали мутахассислар ишга жалб этилади. Бу эса ўз навбатида ўсмирларимизнинг спорт билан шуғулланиб соғлиқларини тиклашларига имкон яратади.

Иккинчи қаватда эса журналистлар учун шарҳловчилар хоналари (ҳар бир залга иккитадан), мураббийлар, ҳакамлар хоналари жойлашган. Мажмуадаги барча мебеллар эса Тошкент ва Янгийўлдаги мебель фабрикалари маҳсулотидир.

Марказий корт майдончаси ҳеч шубҳасиз мажмуанинг юрагидир. Уч минг кишилик жойга эга бўлган ушбу корт ҳам «Бальзам АГ» фирмасининг қумтупроқли махсус аралашмаси билан қопланган. Унда спорт журналистлари учун ҳам 24 та алоҳида жой ажратилган бўлиб, шу ернинг ўзидан бутун дунёга репортажлар бериш учун махсус техник воситалар билан жиҳозланган. Бундан ташқари яна тўртта очиқ кортда ҳам мусобақалар, ҳам машғулотлар ўтказиш мумкин бўлади.

Хуллас, мажмуа ҳақида гапирадиган бўлсак, унинг таърифини адо қилиб бўлмайди. Фақат шуни ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, мажмуага «Ай-Би-Эм» халқаро фирмаси замонавий алоқа воситалари — телефон, факс, телекслар ўрнатмоқда. «Бельком» фирмаси эса халқаро йўлдош алоқаси воситасини бунёд этмоқда. Унинг ёрдамида барча мусобақаларни ўша оннинг ўзидаёқ бутун жаҳонга узатишга имкон туғилади.

«Юнусобод» спорт-соғломлаштириш мажмуининг ўзига хос томони шундан иборатки, унда юқори тоифадаги спортчилар ҳам, ҳаваскорлар ҳам шуғулланишлари, туман, шаҳар, республика ва жаҳон миқёсидаги мусобақаларни ўтказиш мумкин.

Ҳозир эса мажмуада Ўзбекистон спорти тарихидаги энг нуфузли халқаро мусобақа — Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубогини ўтказишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ўйлаймизки, мазкур нуфузли мусобақага келадиган барча меҳмонлар Ўзбекистоннинг теннис мамлакатига айланганига яна бир карра тан беришади.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

⊙ СУРАТЛАРДА: «Юнусобод» спорт-соғломлаштириш мажмуидан кўринишлар. Виктор Багаев олган суратлар.

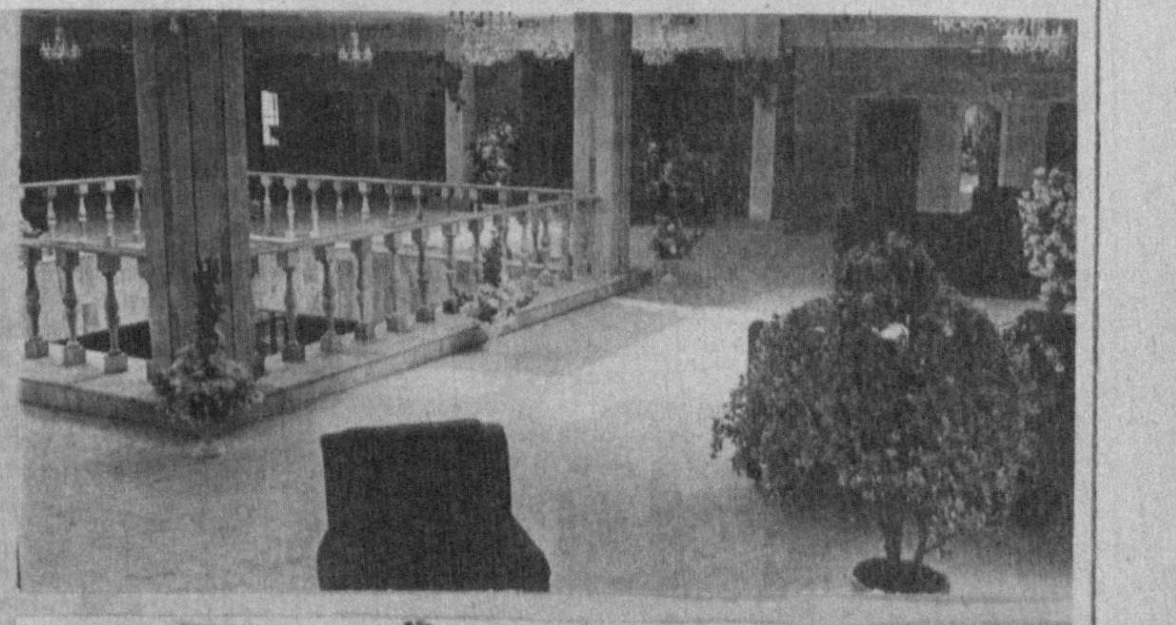

* Ўзбекистонда халқаро футбол турнири

ЖАКАРТАГА КИМ БОРАДИ?

ЯҚИНДА футбол бўйича ўтказилган Тошкент халқаро турнирининг ҳаяжонли дақиқалари-ю, унутилмас лаҳзалари ҳали чарм тўп мухлисларининг ёдидан кўтарилганича йўқ. Ўшанда мусобақалар ҳақиқатан ҳам катта футбол байрамига айланиб кетганди. Ҳозир эса ишқибозлар Тошкентда яна бир катта халқаро футбол анжумани — 19 ёшгача бўлган ёшлар жамоалари ўртасида Осиё 29-чемпионати 9-гуруҳ саралаш ўйинларини сабрсизлик билан кутмоқдалар. Бу мусобақа 20 майдан 28 майгача ўтказилади.

Энди ушбу турнир ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтсак. Шу йилнинг сентябрь ойида Индонезиянинг Жакарта шаҳрида Осиё 29-чемпионатининг финал беллашувлари бўлиб ўтади. Унда 9 та Осиё гуруҳининг биттадан ғолиби ва майдон эгалари куч синашишади. Баъзиларда нима учун 9-гуруҳнинг таркиби фақат Марказий Осиё республикалари терма жамоаларидан иборат, бунда спорт қоидаси бузилмаганми, деган ўринли саволнинг ҳам туғилиши табиий. Гап шундаки, Марказий Осиё республикалари ФИФАга қабул қилинганига қадар чемпионат ўйинлари жадвали тузиб қўйилганлиги сабабли тез орада яна бир қўшимча 9-гуруҳ ташкил қилинди. Жакартада ўтказиладиган Осиё чемпионати ўйинларини маълум маънода 1995 йилнинг майида Нигерияда бошланадиган 19 ёшгача бўлган ёшлар ўртасида жаҳон чемпионатининг саралаш мусобақалари десак ҳам хато бўлмайди. Зеро Осиё чемпионатида 1—2-ўринларни эгаллаган жамоалар Нигериядаги жаҳон чемпионати финал баҳсларига тўғридан-тўғри йўлланма олади.

Ҳозир Жакартадаги финал беллашувларида қатнашиш учун 32 жамоа ўртасида баҳслар айни қизиб кетган. Гуруҳларнинг барча ғолиблари 8 июнгача аниқланади.

Ҳозирги шароитларда халқаро мусобақаларни рисоладагидай ўтказиш учун албатта ҳомийларнинг мадади даркор. Республика Қишлоқ хўжалик вазирлиги, «Осиё континенталь» банки, Агросаноатбанк, «ЭКОСАН» халқаро жамғармаси, «Электрмаиший жиҳозлар» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбекбирлашув», «Ўзбектуризм» миллий компанияси, «Файз» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўздонмаҳсулоти» концерни, «Ўзавтотранс» корпорацияси, «Ўзинтерм», «Ўзпластитал» қўшма корхоналари саралаш мусобақаларини ўтказиш учун жами 273 миллион сўмликдан кўпроқ ҳомийлик ёрдамини ажратишди.

Энди совринлар ҳақида тўхталадиган бўлсак, 1-ўринни олган терма жамоага Ўзбекистон футбол федерациясининг бош соврини топширилади. Бундан ташқари барча жамоаларга совринлар, энг яхши дарвозабон, ҳимоячи, ярим ҳимоячи, ҳужумчи ва энг сермаҳсул ўйинчиларга ҳам ўзига хос совғалар берилади. Турнирда қатнашган барча ўйинчиларга «Ўзпластитал» қўшма корхонасида тайёрланган футболчиларнинг қуйма ҳайкалчалари топширилади. Хуллас, ташкилотчилар ва ҳомийлар томонидан ўнлаб совринлар тайёрлаб қўйилган. Ўйинларга алматилик А. Кулаков ва Н. Обьедков, А. Гаджанов (Ўш), В. Колпаков (Бишкек), Р. Бобоев ва А. Казгаев (Душанбе), Э. Рамазонов (Ашгабат), М. Эшмуҳамедов (Безмеин), Н. Лутфулин (Бухоро) ҳамда тошкентлик З. Абдулаев ва Б. Ҳайдаровлар ҳакамлик қилишади.

Турнир меҳмонларига хизмат кўрсатишнинг янги ва қулай усулидан фойдаланилаётганлигини эслатиб ўтиш ўринлидир. Яъни, шаҳримизнинг Сергели тумани — Қирғизистон, Яккасарой тумани — Ўзбекистон, Ҳамза тумани — Туркманистон, А. Икромов тумани — Қозоғистон, Юнусобод тумани — Тожикистон терма жамоаларини оталиққа олган бўлиб, уларга маданий хизмат кўрсатади. Ўйиндан бўш вақтларида театр, кино, музейларга экскурсия ташкил қилади, концертлар уюштиради, шаҳримизнинг диққатга сазовор жойлари билан таништиради.

Албатта кўпчиликни Ўзбекистон терма жамоасининг таркиби қизиқтириши табиий. Чарм тўп мухлисларига яхши таниш бўлган спорт устаси, кўп йиллар мобайнида «Пахтакор» ҳамда «Политотдел» жамоаларида тўп сурган Раҳим Мўминов жамоамизнинг бош устозидир. Унга Рауф Инилеев ёрдам беради. Иқтидорли ярим ҳимоячилар Аваз Ҳошимов ҳамда Мадраҳимовлар оёқлари жароҳатланганлиги туфайли мусобақада қатнаша олмасликларини жамоамиз учун бирмунча оғир йўқотиш дейишимиз мумкин. Шундай бўлса-да, жамоамиз сафларида Жаъфар Ирисметов («Политотдел»), Вадим Бойчук («Сурхон»), Отабек Пирматов («Чилонзор»), Андрей Стрельцов (МҲСК), Маҳмуд Тўрахўжаев («Нурафшон») каби кучли ўйинчилар борлиги кишида умид уйғотади. Булардан ташқари терма жамоа таркибида «Трактор» (Тошкент), «Сўғдиёна» (Жиззах), «Олтинкўл» (Андижон), «Чирчиқ» (Чирчиқ), «Сурхон» (Термиз) жамоаларининг ўйинчилари ҳам тўп суради.

Беллашувлар «Пахтакор» марказий ўйингоҳи ҳамда МҲСК ўйингоҳларида ўтказилади.

Ва ниҳоят спорт соҳасида қалам тебратадиган журналистларнинг ҳам меҳнатлари муносиб тақдирланадиган кўринади. Яъни илгариги Тошкент ва Осиё чемпионатининг мазкур саралаш мусобақаларини энг яхши ёритган журналист Ўзбекистон терма жамоаси билан бирга хорижга сафарга чиқиш имконини қўлга киритади. Бу борада иккинчи ўринни олган қалам соҳибига 300 минг сўм мукофот топширилади.

Илгари ҳар йили март ойида Тошкентда ўсмирларнинг анъанавий халқаро турнирлари ўтказиларди. Унда кўплаб жаҳон футбол юлдузлари кашф этилганди. Ўйлаймизки, мазкур мусобақалар ҳам жозибали беллашувларга бой бўлиб, мухлислар диққатини тортади, янги-янги ёш чарм тўп усталари учун маҳорат мактабини ўтайди.

Даврон ИСМОИЛОВ.

19 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЁШЛАР ЖАМОАЛАРИ ЎРТАСИДА ОСИЁ XXIX ЧЕМПИОНАТИ 9-САРАЛАШ ГУРУҲИ ЎЙИНЛАРИ ЖАДВАЛИ

20 май —	Қозоғистон—Туркманистон	Ўзбекистон—Қирғизистон
22 май —	Туркманистон—Тожикистон	Ўзбекистон—Қозоғистон
24 май —	Туркманистон—Қирғизистон	Қозоғистон—Тожикистон
26 май —	Ўзбекистон—Туркманистон	Тожикистон—Қирғизистон.
28 май —	Ўзбекистон—Тожикистон	Қозоғистон—Қирғизистон.

* Маданият масканларида

ТОМОШАБИНЛАРГА МАНЗУР

АБДУЛЛА Қаҳҳор номли маданият уйи шаҳримиздаги кўзга кўринган маданият масканларидан биридир. Ҳозирги кунда 10 дан ортиқ тўгаракларга 150 дан зиёд аъзо фаол иштирок этмоқда.

«Дурдона» ашула ва рақс дастаси, «Кўнгил», «Садоқат» вокал чолғу дасталари, «Ҳуррият» оилавий фольклор дастаси, «Хушнуд» аскиячилар клуби, «Тантана» карнай-сурнай дасталарининг чиқишлари томошабинларга манзур бўлаяпти.

Маданият уйи қошида фаолият кўрсатаётган дасталарнинг ишидан, айниқса, Акмал Икромов туманидаги маҳаллаларда яшовчи аҳоли миннатдор бўлмоқда. Маданият уйи қатнашчилари Абдулла Қодирий маҳалласида адибнинг 100 йиллик тўйига бағишлаб ўтказилган «Юз ёшингиз муборак, Қодирий бобо», Оқтепа маҳалласида ўтказилган «Соғлом авлод учун», Тинчлик, Бешқайрағоч, Ё. Худойбердиев маҳаллаларида ўтказилган «Ассалом, Наврўз», Ёшлар Иттифоқи ташкил топган куннинг 75 йиллигига бағишланган «Коинотимиз келажаги — ёшлар қўлида», ҳокимлик биносида Ёшлар Иттифоқининг фаоллари билан ўтказилган кечаларда фаол иштирок этдилар.

Ўрозгул АҲМЕДОВА.

Иш кўзини билганлар

ҲАРАКАТДА — БАРАКАТ

АҲМАДЖОН ака бугун ҳам одатдагидек барвақт туриб, ҳовлига чиқди. Бутун борлиққа ўз гўзаллиги ва нафосатини кўз-кўз қилиб улгурган баҳорий майин шаббодадан тўйиб-тўйиб нафас олиб, енгил тин олди. Сўнг бу йил ҳосили мўл бўлган, гўё бегона кўзлардан ўзини асрамоққа уринаётгандек ям-яшил баргларга бурканган олчаю ўрик, олмаю гилос, шафтолию олхўри дарахтларига, томорқасида кўм-кўк бўлиб униб чиққан укроп, кашнич, барра пиёз, редиска, райҳон, помидор ва булғор қалампири кўчатларига завқланиб боқди. Ана, қулупнай палак ёзиб, анча етилиб қолибди. Кечагина ерга қадаган помидор кўчатлари ҳам гуллаш арафасида.

Шу алпозда бироз ўйланиб турди-да, танга роҳат бахш этувчи муздек водопровод сувида юз-қўлини ювди. Кейин артингани уйга кириб соатга қараса энди олти бўлибди. «Ҳали ишга отланишимга бир-икки соат вақт бор, — деди у ўзига ўзи, — нима қилсам экан?» деб ўйланиб туриб, ишлик кийимларини кийди-да, қўлига кетмон олиб, яшнаб турган помидор экинини чопиқ қила бошлади. Буни кўриб нонуштага уннаётган турмуш ўртоғи Маъсуда опа умр йўлдошини койиган бўлди:

— Ҳеч тиниб-тинчимайсиз-да, дадаси. Нонушта қилиб олсангиз бўлмайдими? Ҳализамон ишга кетадиган вақтингиз ҳам бўлиб қолади. Томорқадаги юмушларни дам олиш кунлари бажарарсиз.

— «Бугунги ишни эртага қўйма», деган ҳикматли сўзнинг мағзини чақиб кўрганмисиз? — деди Аҳмаджон ака Маъсуда опага юзланиб. — Шуни билингки, ернинг умрини ўтказмай, бажариладиган ишларни ҳеч қачон кечиктирмаслик керак. Чинакам замин соҳиби учун ҳар бир дақиқа ғанимат. Акс ҳолда ўз томорқангиздан ва боғингиздан мўлжаллаган ҳосилни ололмаслигингиз мумкин. Ана, кўрдингизми, кечаги ёққан кучли жаладан сўнг чопилган ерлар қатқалоққа айланган. Энди шу қатқалоқларни майдалаб, ерни юмшатиш керак, бундан ташқари у ер, бу ерда пайдо бўлган бегона ўтларни ҳам йўқотиш керак.

У шундай дея экинларнинг тагини эринмасдан чопиқ қила бошлади, кечқурун ишдан қайтгач эса то қош қорайгунча бегона ўтларни ўтоқ қилди...

— Ўз фарзандингизни гўдаклик чоғидан бошлаб ўсиб-улғайтириб, вояга етказганингиз каби она заминни ҳам меҳр билан парваришлаш керак, — дейди Собир Раҳимов туманидаги Форобий кўчасида истиқомат қилувчи ҳамшаҳримиз Аҳмаджон Исроилов. — Ана шундагина ер сизни ва фарзандларингизни ўз насибасига яраша ҳосил билан «сийлайди». Зеро, ерда ҳикмат кўп. Бинобарин, саховатли она заминимиз ҳар кимнинг тўккан пешона тери, меҳнати эвазига ўз ризқ-рўзини беради. Биз шу ҳовлида укам ва волидам билан бирга яшаймиз. Чамаси, 8 сотих чиқадиган томорқамизга ҳар йили турли сабзавот экинлари ва кўкатлар экамиз. Етиштирилган ҳосилни эса фақат рўзғоримизга ишлатамиз, ортганини қишга ғамлаб қўямиз. Мен айтмоқчиманки, бир парчагина бўлса ҳам ўз томорқасига эга бўлган ҳар бир хонадон эгаси ундан унумли фойдаланишга ҳаракат қилиши лозим. Шунда анча маблағ сарфлаб, бозордан сабзавот ва кўкатлар ҳамда ҳўл мевалар сотиб олишига эҳтиёж қолмайди.

Дарҳақиқат, Аҳмаджон аканинг гапида жон бор. Кимки ҳовлида яшаб, ўз томорқасига эга бўлса, уни меҳр билан парваришлаб, турли сабзавот экинлари етиштирса, экинлар орасига хосиятли мевали дарахт кўчатлари экиб ўстирса, айни муддао бўлур эди.

Исмоил ЗОИРОВ.

Томорқа хўжаликларида етиштирилаётган маҳсулотлар эрта пишишида иссиқхоналарнинг аҳамияти каттадир. Тадбиркор томорқа эгаси хонадонида теплица қуриб помидор, болғар қалампири, бақлажон каби экин турларидан юқори ҳосил олишаяпти.

СУРАТДА: иссиқхонада етиштирилган помидор ҳосилини кўриб турибсиз.

Козим Ўлмасов олган сурат.

Шу куннинг юмушлари

КЎЧАТ САРА БЎЛСА

МАЙ баҳорнинг охири, ёзнинг боши. Бу даврда томорқада дастлабки ҳосиллар пишиб етила бошласа, яна экин экиш давом этади. Эрта баҳорда сепилган редиска, ошкўклар йиғиштириб олиняпти. Айни пайтда помидор, булғор қалампири, бақлажон ниҳоллари ўтқазиляпти. Хўш ҳозирги кунда шаҳардаги ҳовлилар ва томорқаларда қандай экинлар экиш мумкин? Биз шу масала билан қизиқиб мутахассис ва деҳқонларга мурожаат қилдик.

● Обид Зокиров, Тошкент туманидаги Ғ. Умаров номли жамоа хўжалиги зироатчиси:

— Ҳозирги кунлар помидор, булғор қалампири, бақлажон экиш учун жуда қулай. Рўзғорда энг кўп истеъмол этиладиган, қиш учун тузлаб, консерваланадиган бу неъматларни етиштиришда маълум агротехник қоидаларга риоя этиш зарур. Биринчиси, ерни тайёрлаш. Бунда ерни яхшилаб чопиқ қилиш, камида 15-20 сантиметр чуқурликда ағдариш лозим. Шудгорланган ерда кесаклар кўп бўлса майдалаб, текислаб эгат олинади. Булғор қалампири, бақлажон учун 40-45 сантиметр оралиқда жўяк тортилади. Тайёр кўчатлар бозордан сотиб олинган бўлса, гўнг аралаш тупроқ олинади, кейин ата144 ласимон лой қилиниб, кўчатлар бир тоғорага солинади. Эгатларга сув қуйиб, ер бироз захлангандан кейин ариқ тубидан 8-10 сантиметр тепаси зах тортгач, кўчатлар 20-25 сантиметр оралиқда экилади. Агар тупроқ нам бўлмаса эгатга қуйилган сув бироз кўпайтириб, захлатилиши лозим.

Помидор кўчати экишдан олдин ҳам ер юқоридагидек қилиб тайёрланади. Кўчат илдизи тоғорада озиқлантириб олинади ва 25-30 сантиметр оралиғда экилади. Айримлар далаларда экилган помидорга ҳавас қилиб, пуштани кенг қолдириб, помидорни ерга тарамоқчи бўладилар. Шаҳар ҳудудида бу усул яхши самара бермайди. Чунки ҳаво дим бўлиб, ниҳоллар танаси шамоллатилиши қийин. Помидорга тезда касал тушади. Шунинг учун ёғоч, тут навдаларидан нарвонча ясаб, помидор тараб қўйилса унинг ўсиши, пишиши учун қулай бўлади, ер ҳам тежалади.

● Аҳрор Носиров, Чилонзор туманидаги Усмон Юсупов маҳалласида истиқомат қилувчи тажрибали деҳқон:

— Кейинги пайтларда шаҳар аҳолиси ҳам чорва моллари боқаяпти. Шу боис ем-ҳашак муаммоси кўндаланг бўлмоқда.

Шаҳар ҳовлиларида ҳам жўхори, супурги, беда экиб ҳашак олиш мумкин. Маълумки, агар кўк поя ҳолида жўхори етиштирилмоқчи бўлса, бир йилда 3-4 марта экин экиш мумкин. Супурги ҳам шундай. Ҳозирги кунда томорқада экилган редиска, сабзи, ошкўклар ўрни бўшади. Ерни яхшилаб чопиб, эгат олиб, захлатиб суғорилгандан кейин жўхори, супурги экинг. Уруғлар бир кеча-кундуз мобайнида сувга ивитиб қўйилади. Кейин ораси 15-20 сантиметр оралиқда 3—5 тадан ташланади. Ер захлагандан сўнг сув тўхтатилади. Уруғлар униб, 5-10 сантиметр кўтарилганда чопиқ қилинади. Ер унумли бўлиши ва унда тезроқ авж олиши учун эгат ичига гўнг солиб қўйилади. Ҳар ҳафтада бир мартадан қондириб суғорилади. Жўхорининг бўйи 1,5—1,7 метр бўлганда ўриб олинади. Ер яна чопиқ қилиниб, эгат олиниб уруғ экилади. Шу йўсинда 2-3 марта кўк поя олиш мумкин. Уруғлар униб чиқиб, чопиқ қилинаётган пайтда ниҳоллар 1-2 тадан қолдирилиб, ягана қилинади. Шунда ҳосил бўлиқ ва сифатли бўлади.

Кўриниб турибдики, ҳозир эрта баҳорда экилган экинлардан бўшаган ерларга, шунингдек, бўш жойларга турли хил сабзавотларнинг кўчатларини ўтқазиб парвариш қилинадиган палла. Шундай экан, томорқасидан мўл ҳосил оламан деган ҳамшаҳарларимиз бу вазифани асло кечиктирмасликлари зарур.

Шамсиддин САДРИДДИНОВ.

Фойдали маслаҳатлар

ТОККА КУЛ ТУШСА

БАЪЗАН хонадонлардаги токларда оидиум (кул) касаллиги пайдо бўлиб, барглар қовжираб қолади. Бу эса ҳосилга салбий таъсир кўрсатади. Бунинг олдини олиш учун аввало ток новдалари ишкомларда баланд қилиб, шамол тегадиган даражада таралади. Камида икки марта хомток ва ёзда новдаларни чеканка қилиш зарур.

Кул касаллигига қарши кураш тадбирлари боғланган новдаларда 5-6 та барг ўсиб чиққанда, иккинчиси орадан ўн кун вақт ўтгач, учинчиси токлар гуллаб бўлгандан сўнг икки ҳафта ўтгач ўтказилади. Чанглатиш учун янчилган олтингугурт сепиш мумкин. Агар олтингугурт бўлмаса токларга 0,4—0,6 фоизли калоид олтингугурт суспензияси ёки тиавит пуркалади. Касалликни енгишда шунингдек, ўз вақтида суғориш ва агротехник ишловлар бериш ҳам катта аҳамиятга эга.

УЗИНГИЗДАН ЧИҚҚАНИ МАЪҚУЛ

КЎПИНЧА ҳамшаҳарларимиз томорқада ҳаммомда фойдаланиладиган мочалкани етиштириш мумкинми, деган саволни беришади. Етиштирса бўлади, албатта. Бунинг учун мочалка уруғи олиниб, бир кун олдин ивитиб қўйилади. Кейин олдиндан тайёрлаб қўйилган эгатларга худди бодринг ёки қовоқ эккандек, икки-уч донадан уруғ ташланади. Уруғ униб чиққандан сўнг бир донаси қолдирилиб, қолганлари юлиб ташланади. Ўз вақтида суғориб, кўчатлар атрофи чопиб, ишлов бериб турилса экин яхши ривожланади. Фалак отиб, бўй чўза бошлаганда ёғочдан бағаз қилиб, кўтариб қўйган маъқул. Бундай қилинганда ҳам экин яхши ўсади, ҳам ҳосил бўлиқ бўлади.

УРУҒЛАРНИ САҚЛАШ

УРУҒЛАР нафақат ташқи томони, балки ҳоссалари билан ҳам фарқланади. Масалан, пиёз, петрушка, сабзи, салат уруғларини 3-4 йилгача сақлаш мумкин. Бодринг, помидор, карам, сельдер, лавлагиникини эса 4—10 йил. Бундан ҳам ортиқ буғдой, арпа, сули, жўхори донлари сақланади.

Шуни таъкидлаш лозимки, уруғлар ҳаводан ўзига керакли намликни олиб, яна ҳавога қайтариш хусусиятига эга. Улар 4—6 фоиз, усти берк идишда эса 6 фоиздан юқори бўлмаган намликда яхши сақланади.

Уруғлар сепилгандан сўнг маълум қисми ортиб қолса, келгуси йилга олиб қўйиш учун аввал қоғоз устига ёйиб яхшилаб қуритилади ва қоғоз пакетчаларга солиб, нам тегмайдиган жойга қўйиб қўйилади.

Агар уруғларга хлорли кальций эритмаси билан ишлов берилса, ўсимлик қурғоқчиликка чидамли бўлиб ўсади.

Сайфулла ШОКИРОВ,
ҳаваскор боғбон.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИ МАҲКАМАСИНИНГ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ

ҚУЙИДАГИ ЯНГИ ТУРДАГИ МУАССАСАЛАР

(касб-ҳунар ва айрим фанлар чуқур ўрганиладиган синфлар, лицей-мактаб, гимназия-мактаб, коллеж, катта ёшлиларнинг ўқув марказлари, ҳунар-техника билим юртлари)га

1994—1995 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МИРЗО УЛУҒБЕК ТУМАНИДА

50-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Хоразм кўчаси, 8) — физика, химия, биология ва ижтимоий фанлар бўйича;

9—10, 11-синф ўқувчилари учун ТЕХНОЛОГИК КОЛЛЕЖ (Ж. Обидова кўчаси, 7-а);

54-МАКТАБ (Улуғбек шаҳарчаси), **140-мактаб** (А. Маресьева кўчаси, 1), **223-мактаб** (Яланғоч даҳаси), **256-мактаб** (Солнечний даҳаси), **225-мактаб** (Зелинский кўчаси), **148-мактаб** (Генерал Петров кўчаси), **279-мактаб** (Ҳумоюн даҳаси) — физика ва математика фанларини чуқур ўрганадиган лицей синфлари;

64-МАКТАБ (Жуковский кўчаси, 36-а) — химия ва биологияни чуқур ўрганадиган тиббиёт синфлари;

99-МАКТАБ (Новомосковский кўчаси) — миллий маданият маркази;

208-МАКТАБ («Қорасув», 2-даҳа) — бизнес, менежмент, иқтисод асосларини ўрганиш синфлари;

286-МАКТАБ (Улуғбек шаҳарчаси), 27-мактаб (Ф. Хўжаев кўчаси, 29), **65-катта ёшлиларни ўқитиш маркази** (Гулсанам кўчаси, 1), гуманитар-эстетик йўналиш бўйича;

59-катта ёшлиларни ўқитиш маркази (Ж. Обидова кўчаси) — технологик коллеж.

ҲАМЗА ТУМАНИДА

166-МАКТАБ (Лисунов кўчаси, 54) — математика, физика ва иқтисодиёт асосларини чуқур ўрганадиган лицей синфлар;

77-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Лисунов кўчаси, 1-мавзе) — ижтимоий фанлар ва лингвистика;

9—10 синф ўқувчилари учун ТЕХНИК ЛИЦЕЙ (Алаткая кўчаси, 10) — иқтисод асослари ва тиббиёт йўналиши бўйича;

281-МАКТАБ (Ғалабанинг 40 йиллиги даҳаси, 2-мавзе) — мусиқа-нафосат йўналиши бўйича;

244-МАКТАБ (Добролюбов кўчаси, 55) — химия, биологияни чуқур ўрганадиган тиббиёт синфлари;

145-МАКТАБ (Охунбобоев кўчаси, 37), 151-мактаб (Лисунов кўчаси 1-мавзе) — химияни чуқур ўрганадиган синфлар;

156-МАКТАБ (Жарқўрғон кўчаси) — урду тили;

30-МАКТАБ (Мальков кўчаси, 109) — физикани чуқур ўрганадиган синф;

161-МАКТАБ («Сельмаш» кўчаси, 54), 149-мактаб (Шолохов кўчаси) — математикани чуқур ўрганадиган синф;

61-МАКТАБ (Лисунов кўчаси, 1 мавзе) — информатика асослари ва ҳисоблаш техникасини чуқур ўрганиш синфлари;

8-КЕЧКИ-СМЕНАЛИ МАКТАБ («Сельмаш» кўчаси), 46-кечки-сменали мактаб (23-партсъезд кўчаси) — катталарни ўқитиш Маркази;

307-МАКТАБ — иқтисод асослари ва ижтимоий фанлар (Султонали-Машкади кўчаси);

ТЕМИР ЙЎЛ ТЕХНИК ЛИЦЕЙИ (Слоним кўчаси, 112) — тепловоз машинисти ёрдамчиси, электровоз машинисти ёрдамчиси, электро-газ пайвандчи, авточилангар, токарь, механик-йиғув ишлари чилангари;

ҚУРИЛИШ ТЕХНИК ЛИЦЕЙИ (Слоним кўчаси, 113) — бўёқчи-альфрезчик, тикувчи, электро-газ пайвандчи, ҳайдовчи, бўёқчи-қурувчи, кассир-назоратчи, дурадгор-қурувчи, қоғоз ишлаб чиқариш технологияси бўйича;

АВИАЦИЯ ТЕХНИК ЛИЦЕЙИ (Генерал Петров кўчаси, 331) — технолог-фрезерчи, кенг профилдаги станокчи, учувчи аппаратларни йиғувчи чилангари, кенг ассортимент бўйича тикувчи, тикувчи моторист, механик-йиғув ишлари чилангари, механик-йиғув ишлари токари, электро-пайвандчи, авточилангар;

ЮНУСОБОД ТУМАНИДА

17-МАКТАБ (Марказ—2) — инглиз тилини чуқур ўргатувчи мактаб;

51-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Халқобод кўчаси) — француз тилини чуқур ўргатувчи мактаб;

43-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Урицкий кўчаси) — ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи мактаб;

257-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Юнусобод даҳаси, 19-мавзе) — математика ва ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи мактаб;

88-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Ж. Обидова кўчаси) — математика ва физикани чуқур ўргатувчи тиббиёт синфлари;

273-МАКТАБ (Юнусобод даҳаси, 15-мавзе) — химия, биология, физика, математика фанларини чуқур ўргатадиган синфлар;

98-МАКТАБ (Ж. Обидова кўчаси) — физика, математика ва ижтимоий фанларни чуқур ўргатадиган тиббиёт синфлари;

246-МАКТАБ (Юнусобод, 13-мавзе) — ўқувчиларга учта динамик даражада билим берадиган химия, математика фанларини чуқур ўргатувчи синфлар;

250-МАКТАБ (Юнусобод даҳаси, 14-мавзе) — физика фанини чуқур ўргатувчи синфлар;

260-МАКТАБ (Юнусобод даҳаси, 8-мавзе) — физика, химия ҳамда информатика асослари ва ҳисоблаш техникаси фанларини чуқур ўргатувчи синфлар;

302-МАКТАБ (Юнусобод даҳаси, 4-мавзе) — экология бўйича лицей синфлари;

КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ (Урицкий кўчаси);

РАДИОТЕХНИКА ЛИЦЕЙИ (Юнусобод даҳаси, Муродов кўчаси, 9) — радиоэлектронаппаратлар ва ўтказгичлар созловчиси, радиоэлектронаппарат йиғувчиси, қисмларни назорат қилувчи ва микросхемаларни йиғувчи.

ЯККАСАРОЙ ТУМАНИДА:

91-МАКТАБ (Юсуф Хос Ҳожиб кўчаси, 40) — инглиз тилини чуқур ўргатувчи мактаб;

144-МАКТАБ («Виборг» кўчаси-2) — ҳинд ва инглиз тилларини чуқур ўргатувчи мактаб;

176-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Саломатин кўчаси, 62) — биология ва эстетика фанларини чуқур ўргатувчи мактаб;

48-МАКТАБ (А. Қаҳҳор кўчаси, 56) — физика, математика, химия, биология фанларини чуқур ўргатувчи гимназия синфлари;

72-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ (Сапёрная кўчаси) — физика, математика, химия, биология фанларини чуқур ўргатувчи тиббий ва математик йўналишдаги мактаб;

73-МАКТАБ (Бобур кўчаси, 17) — педагогик йўналишдаги махсус синфлар;

89-МАКТАБ (Стахановчилар кўчаси, 26) — химияни чуқур ўргатувчи синфлар;

160-МАКТАБ (Усмон Носир кўчаси, 21) — иқтисодиёт асосларини, бизнес ва менежмент ихтисосларини ўргатадиган синфлар;

20-КЕЧКИ СМЕНАЛИ МАКТАБ (Люксембург кўчаси, 60) — тиббиёт ва педагогика коллежи;

9-10, 11-синф ўқувчилари учун ТЕХНИК МАРКАЗ (Стахановчилар кўчаси, 26);

172-МАКТАБ (Ш. Руставели кўчаси, 146) — спорт йўналишидаги мактаб;

МИРОБОД ТУМАНИДА

60-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Чехов кўчаси) — ижтимоий фанлар ва лингвистика чуқур ўргатиладиган синфлар;

263-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Қўйлиқ даҳаси, 3) — физика, техник ва ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи мактаб;

110-МАКТАБ (Т. Шевченко кўчаси, 12) — математика, химия, физика, информатика асослари ва ҳисоблаш техникаси, ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи синфлар;

93-МАКТАБ (Буденний кўчаси, 127), 214-мактаб (Файзиобод кўчаси, 2);

94-МАКТАБ (Полторацкий кўчаси, 261) — математика, информатика асослари ва ҳисоблаш техникаси фанларини чуқур ўргатувчи синфлар;

147-МАКТАБ (Оретта кўчаси, 80) — мусиқа-эстетик йўналишдаги мактаб;

158-МАКТАБ (Манжара кўчаси, 2а) — спорт ва ўсмирларни ҳарбий чақириққа тайёрлаш йўналишидаги мактаб;

175-МАКТАБ (Сариққўл кўчаси, 24) — ўқувчиларга учта динамик даражада билим берадиган математика, химия фанларини чуқур ўргатувчи мактаб;

125-МАКТАБ (Қўйлиқ даҳаси) — ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи синфлар;

49-КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ (Мовароуннаҳр кўчаси, 15) — технологик лицей;

31-МАКТАБ (Қўйлиқ даҳаси, 2) — экологияни чуқур ўргатувчи синфлар;

5-КЕЧКИ СМЕНАЛИ МАКТАБ (Чехов кўчаси, 23) — бизнес-коллеж;

49-КЕЧКИ СМЕНАЛИ МАКТАБ (Мовароуннаҳр кўчаси) — техник лицей;

47-КЕЧКИ СМЕНАЛИ МАКТАБ (Сариққўл кўчаси, 3) — педагогик коллеж.

ЧИЛОНЗОР ТУМАНИДА

103-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Чилонзор даҳаси, 1-мавзе) — физика, математика, химия, биология, эстетика, ижтимоий фанларни чуқур ўргатадиган синфлар;

179-МАКТАБ (Чилонзор даҳаси, 4-мавзе) — лингвистик гимназия;

172-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ (Чилонзор даҳаси, 4-мавзе) — мусиқа-эстетик йўналишдаги мактаб;

138-МАКТАБ (Смолний кўчаси) — математика, чет тиллари, информатика асослари ва ҳисоблаш техникасини чуқур ўргатувчи махсус синфлар;

114-МАКТАБ (Мевазор кўчаси) — география, инглиз тили, информатика асослари ва ҳисоблаш техникасини чуқур ўргатувчи махсус синфлар;

201-МАКТАБ (Чоштепа кўчаси) — математика ва чет тилларини чуқур ўргатувчи махсус синфлар;

162-МАКТАБ (Чилонзор даҳаси, 2-мавзе) — педагогик йўналишдаги махсус синфлар;

101-МАКТАБ (Чилонзор даҳаси, 1-а мавзеси) — кўп-профилли йўналишдаги мактаб;

37-КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ (Чилонзор даҳаси, 1-мавзе) — техник йўналишдаги мактаб;

СОБИР РАҲИМОВ ТУМАНИДА

309-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ (О. Бобохонов кўчаси, 20) шарқ тилларини ўқитиш бўйича мактаб;

191-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ («Қора-Қамиш даҳаси, 2/1 мавзеси) — физика, математика, химия, биология, ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи синфлар;

15-МАКТАБ (Тансиқбоев даҳаси), 219-мактаб («Қора-Қамиш» даҳаси, 2/3) — математика йўналишидаги мактаб;

243-МАКТАБ (Беруний кўчаси), 249-мактаб (Нозима хоним кўчаси) — химия ва биология фанларини чуқур ўргатувчи синфлар;

279-МАКТАБ (Олимпия даҳаси) — спорт йўналишидаги синфлар;

233-МАКТАБ (Қора-Қамиш даҳаси, 1/2) — физика, математикани чуқур ўргатувчи синфлар;

45-ПЕДАГОГИК КОЛЛЕЖ (С. Раҳимов кўчаси, 42);

29-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Хўжаев кўчаси) — лингвистик ва тиббий йўналишдаги мактаб;

МАШИНАСОЗЛИК ТЕХНИК ЛИЦЕЙИ (Уста Ширин кўчаси, 98) — кенг профилдаги станокчи, саноат жиҳозини таъмирлаш чилангари, электр-газ пайвандчи, тикувчи;

БЕКТЕМИР ТУМАНИДА

290-МАКТАБ (Дзержинский кўчаси) — химия ва биологияни чуқур ўргатувчи синфлар;

291-МАКТАБ (Водник даҳаси) — информатика асослари ва ҳисоблаш техникасини чуқур ўргатувчи синфлар;

2-КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ («Водник» даҳаси).

АКМАЛ ИКРОМОВ ТУМАНИДА

107-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Чилонзор даҳаси, 26 мавзе) — физика, математика, ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи синфлар;

177-МАКТАБ (Ғафур Ғулом кўчаси, 14), 2-ўқув ишлаб чиқариш комбинати (Қурувчи кўчаси) — миллий ҳунармандчилик маркази;

74-МАКТАБ (Чилонзор даҳаси, 11-мавзе), 1-ўқув-ишлаб чиқариш комбинати (Чилонзор даҳаси, 11-мавзе) — меҳнатга йўналтирувчи ўқув маркази;

306-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ (Чилонзор даҳаси, 31-мавзе) — техник йўналишдаги иқтисод асослари, экологияни чуқур ўргатувчи синфлар;

64-КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ (Чилонзор даҳаси, 12-мавзе);

МИЛЛИЙ ҲУНАРМАНДЧИЛИК ЛИЦЕЙИ (Чилонзор даҳаси, 26-мавзе, 1-А) — ганч ўймакор, дурадгор, ёғоч ўймакор, қурувчи-дурадгор, бўёқчи-сувоқчи, электргаз пайвандчи, авточилангар, тикувчи.

СИРҒАЛИ ТУМАНИДА

2-МАКТАБ (Йўлдош шаҳарча, марказ-2) — математикани чуқур ўргатувчи синфлар;

3-МАКТАБ (Йўлдош шаҳарча, марказ-2) — физика ва математикани чуқур ўргатувчи синфлар;

6-МАКТАБ («Сирғали» даҳаси, 2) — инглиз тилини чуқур ўргатувчи синфлар;

47-МАКТАБ (Қўйлиқ» даҳаси, 5-б) — физика ва биология фанларини чуқур ўргатувчи синфлар;

300-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ («Сирғали» даҳаси, 7) — физика, математика, химия, биология фанларини чуқур ўргатувчи синфлар;

305-МАКТАБ («Қурувчи» даҳаси) — экологияни ўрганиш бўйича ихтисослашган мактаб;

66-КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ (Йўлдош шаҳарча, 6 мавзе);

ПОЛИТЕХНИК ЛИЦЕЙ (Прикарпат кўчаси, 44) тикувчи, бичувчи, тикувчи-моторист, дурадгор, дурадгор-қурувчи-бўёқчи, сувоқчи-бўёқчи, ёғочга ишлов бериш жиҳозларини созловчи, тикувчи-модельер, ишлаб чиқариш ҳисобчиси, дурадгор-мебелчи.

ШАЙХОНТОҲУР ТУМАНИДА

40-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ (Оқсой кўчаси, 27) — физика, математика, информатика асослари ва ҳисоблаш техникасини чуқур ўргатувчи синфлар;

76-МАКТАБ-ЛИЦЕЙ (Ўқчи кўчаси, 73) — физика, математика, информатика асослари ва ҳисоблаш техникасини чуқур ўргатувчи синфлар;

1-ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ ҚОШИДАГИ КОЛЛЕЖ (Шомаҳмудов кўчаси) — миллий-амалий санъат йўналишидаги коллеж;

41-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Уйғур кўчаси, 101) — педагогик, тиббий йўналишдаги физика, математика, иқтисод асосларини чуқур ўргатувчи синфлар;

59-МАКТАБ (Марказ-14, 30-А) — хитой тилини ўқитиш бўйича;

82-МАКТАБ («Чорсу» даҳаси) — она тили ва адабиётни чуқур ўргатувчи махсус синфлар;

102-МАКТАБ (Боғ кўчаси) — инглиз тилини чуқур ўргатувчи мактаб;

115-МАКТАБ (Марказ-13, 40) — математикани чуқур ўргатувчи махсус синфлар;

169-МАКТАБ (Хиромий кўчаси, 1) — биологияни чуқур ўргатувчи махсус синфлар;

254-МАКТАБ (Оқтепа даҳаси) — гуманитар ва педагогик фанлар бўйича махсус синфлар;

42-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (А. Қодирий кўчаси, 1-а) — химия, биология, физика, математика; ижтимоий фанларни чуқур ўргатувчи синфлар;

180-МАКТАБ-ГИМНАЗИЯ (Увайсий кўчаси, 10) — физика, математика, ижтимоий фанларни чуқур ўргатиш бўйича мактаб;

23-КАТТА ЁШЛИЛАРНИ ЎҚИТИШ МАРКАЗИ («Известия» кўчаси).

ЮҚОРИДА КЎРСАТИЛГАН ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ БЎЙИЧА МАЪЛУМОТЛАР БИЛАН ТАНИШИШ УЧУН МУАССАСА РАҲБАРЛАРИГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.

Буюртма Г—944.

● Босмага бериш вақти 11.30. ● Босмага берилди 12.00.